

"Nekoč bodo naši mučenci
vstali kot Kristus
na velikonočno jutro."

Z LETOŠNJE DOMOBRANSKE PROSLAVE
V SLOVENSKI HIŠI

Duhovno življenje

BUENOS AIRES • LETO 71 +++

6

JULIJ 2004

Ž E G N A N J E V SLOVENSKI HIŠI

Po sv. maši je bilo slavnostno kosilo v dvorani škofa Rožmana. Pri kosilu je spregovoril prelat dr. Jure Rode. Spomnil se je vseh graditeljev in dobrotnikov Slovenske hiše. Moški zbor je zapel nekaj narodnih pesmi. Otroci so izročili gđc. Angelci Klanšek, dolgoletni sodelavki v Slovenski hiši, šopek rožič za rojstni dan. Po kosilu so bile v cerkvi litanije Matere Božje. Foto: Marko Vomberger

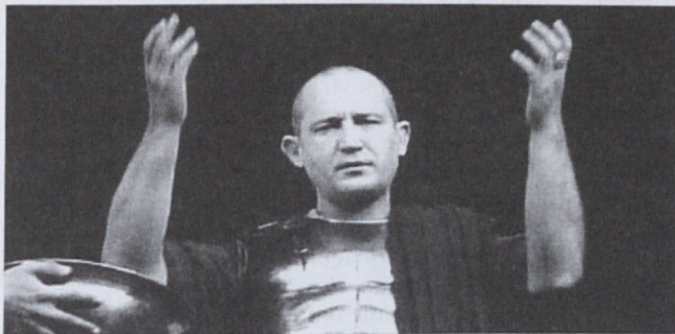
PILAT IN DEMOKRACIJA

MARKO KREMŽAR

Ob Mel Gibsonovem filmu *Pasion* sem bral mnenje, da je igralec, ki pooseblja Poncija Pilata, od vseh najbolje odigral svojo vlogo. Čeprav se s to oceno ne strinjam, sem le pomislil, zakaj naj bi bil filmski lik Pilata bolj prepričljiv od drugih. Odgovor je morda, da je tedanji rimski upravitelj v Judeji podoben, tako po mišljenju kakor po vedenju, povprečnemu sodobnemu človeku.

Pilat opravlja pomembno službo, a išče pri tem le lastno, neposredno korist. Noče problemov. Zaveda se svojih pravic, ne misli pa na dolžnosti. Zavestno obsodi nedolžnega človeka in si pri tem umije roke. On ni kriv, drugi naj gledajo. Če bi Pilat verjel v resnico, bi imel razlog za drugačno odločitev, a če resnice ni, je tudi pravica relativna. Naj torej o njej odloča večina. Na začetku največje, nepopravljive krivice v zgodovini, stoji Pilatovo cinično vprašanje: „Kaj je resnica?“, kateremu sledi zavestno krivično dejanje. Cesarski namestnik skuša pri tem rešiti videz nepristranosti z izgovarjanjem na voljo množice. Mar ta ni hotela smrt Pravičnega?

V Pilatovem liku se lahko prepozna tudi marsikateri današnji

oblastnik. Judovski mislec Hans Kelsen meni, da je Pilat deloval in se odločal kakor perfektni demokrat. Kardinal Ratzinger mu odgovarja, da izhaja Pilatova odločitev iz mnenja, da je resnica nedosegljiva. „Da je tako, govori dejstvo, da Pilat ne čaka na Jezusov odgovor. Namesto tega se obrne k množici. Na ta način je razsodba prepuščena ljudskemu glasovanju. Ker ne ve kaj je pravično, zaupa odločitev večini. Tako,“ pravi Ratzinger, „postane Pilat predstavnik relativistične in skeptične demokracije, ki ne temelji na vrednotah, niti na resnici temveč na pravilniku.“ Pravilnik pa, če ni osnovan na etiki, prepušča tudi moralne odločitve mnenju večine. Kjer ni moralnih smernic in meril ostaja le še konsens, podrejenost javnemu mnenju, vsaj dokler oblastnik nima dovolj moči, da more uveljaviti svoje, ne ker bi bilo to pravilno, marveč ker

je njegovo. Brez moralnih osnov se družba znajde kmalu pred alternativo: ali samovolja oblastnika ali neodgovorna zahteva množice. Nestalno javno mnenje pa ustvarjajo, usmerjajo in oblikujejo v vedno večji meri občila. Odsotnost vrednot v družbi nadomesti logika moči, to je odkritega ali prikritega

nasilja.

Relativistična demokracija, ki zavrača moralne norme in vrednote, bodisi, ker jih ne pozna, bodisi ker jih ne prizna kot take, je bila še nedolgo od tega redek pojav. O prvih demokracijah, antičnih in modernih, bi mogli reči, da so bile grajene na osebnem, medsebojnem poznanju občanov. To je bila demokracija sosedov, ki so skušali izbirati izmed sebe najboljše, modre in pravične predstavnike. Tej primitivni družbeni obliki je sledila v zadnjih stoletjih demokracija strank. Državlani so izbirali svoje predstavnike z ozirom na ideologijo stranke, v katere imenu so ti kandidirali. Čeprav kandidatov niso osebno poznali, so skušali izbirati med njimi tistega, ki naj bi najbolje zastopal njihove ideje. Danes pa so mnoge države zdrsnile na stopnjo medijske demokracije. Ljudje ne volijo za svoje predstavnike niti najboljših

oseb, niti se ne izrečejo za to ali ono ideologijo; odločajo se pod vtisi, katere posredujejo mediji. Volilni boj je postal medijska vojna, ki pa je v veliki meri odvisna od kapitalov, ki medije plačujejo. Pri tem spopadu medijsko oblikovanih gesel in videzov, pa ostaja za resnico in pravico le malo prostora.

Zato smo lahko upravičeno zaskrbljeni, ko ugotavljamo, da so se sodobne demokracije ponekod, v etičnem oziru, pričele spreminjati. Zavračanje vrednot, verskih, moralnih in tudi narodnih, naj bi bilo po mnenju sodobnih relativistov izraz napredne strpnosti. Potemtakem bo vsak, ki bo skušal uveljaviti svojo osebnost in biti zvest nekim vrednotam, lahko razglašen za nestrpneža, prenapeteža in končno družbi nevarnega človeka. To se ponekod že dogaja. Propagiranje nemorale naj bi bilo izraz svobodne odprtosti, kar postavlja drugače misleče v nesimpatično luč ozkega nazadnjaštva. Veliko se govori o pravici do drugačnosti, a pri tem imajo eni 'drugačni', to je tisti brez moralnih norm, več medijskega razumevanja kakor drugi, ki so drugačni, ker priznavajo veljavnost moralnih načel.

Kolikor se bo družba enaindvajsetega stoletja odločala za demokracijo brez vrednot, toliko bo zapravljala lastno bistvo, s tem pa tudi osebno svobodo svojih članov. Ker je mnenje množice, ki nima moralnega kompasa, mogoče manipulirati, stojimo pred nevarnostjo diktata 'večine'. Seveda to nasilje ne bo spontana reakcija ljudstva, temveč bo manipulirano po skupinah, ki se borijo za oblast v svojo korist, enako kot v času Poncija Pilata.

Pilat odloča v prepričanju, da zanj, ki ima oblast, ni objektivnih moralnih norm in zato tudi ne krivde. Oblast, ki mu je bila zaupana, razume le kot moč za obvladanje podložnikov in položaja. Uspeh na tem področju naj bi opravičil vsako dejanje. Pravica in zakon sta zanj le orodje oblasti in ne služba neki moralni vrednoti, kaj šele ljudstvu, katerega prezira. Če pa je pravo in z njim sodnijska služba res le orodje moči, ga je mogoče zamenjati, spremeniti in prirediti razmeram, to je, potrebi oblastnika. Konec kon-

cev gre za to, kdo je močnejši in kdo zna bolje uporabljati to orodje v svoj prid. Pri tem veljajo ljudje le toliko, kolikor so glasni. V današnji tehnološki družbi pa tudi število ljudi, ki vpijejo na trgu, izgublja pomen, ker je moč njihovih glasov odvisna končno od odmevnosti v medijih. Nikogar v resnici ne briga mnenje ljudi, dovolj je, da so odločitve legitimirane z zunanjim videzom kričeče množice.

Življenje Nedolžnega je cena, ki jo plača Pilat, da množico umiri. S to odločitvijo pa hkrati obremeni tako sebe kakor njo. Krivda, čeprav deljena z večjim številom udeležencev, ne zvedeni, temveč se razširi, a ostaja še vedno - osebna. Nepriznana krivda človeka notranje razjeda in jemlje, dokler ostaja prikrita, vsemu družbenemu telesu življensko silo.

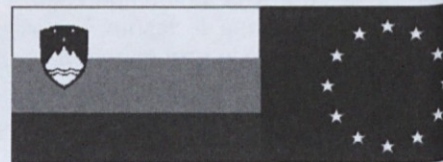
Oblastnik, poosebljen v Pilatu, pokaže s tem, ko zavrže moralni vrednoti resnice in pravice tudi prezir do življenja. Njegov zgled kaže oblastnikom vseh časov, da pripelje odsotnost vrednot v krivičnost, nasilje in smrt, kar pomeni končno lahko tudi smrt družbe. Demokracija, ki sprejme moralni relativizem kot normo, se polagoma razkroji v demagogijo, ki je le korak pred anarhijo.

To drži tako za sedanost, kakor za našo slovensko polpreteklost. Ne bi se smeli čuditi, da so bile in so še, najhujše krivice proti življenju povezane z najstrahotnejšimi lažmi in s pristankom dela ljudstva, ki raje sledi lahkemu videzu, kot odgovorni resnici. Hudič, oče laži in povročitelj smrti, ne prenese življenja, ker je božji dar, a hoče imeti pri svojem uničevalnem delu čim večjo množico soodgovornih oseb. V dvajsetem stoletju je dosegal množično povzročanje krivic in smrt po poti materialistične totalitarne dogme, zdaj pa vabi človeški rod prav tja po drugi, nič manj nevarni stezi dvoma, videza in brezbriznosti.

Pilatovo umivanje rok nad krvjo nedolžne Žrtve in njegov neprižadeti: „Vi glejte!“ naj bi bila opozorilo tudi sodobnim kristjanom, da je skrb za resnico in ostale moralne vrednote končno tudi skrb za ohranjanje zdrave demokracije. ●

SOL, KVAS IN LUČ NOVE EVROPE

**Pastirsko pismo
slovenskih škofov
ob pridružitvi Republike
Slovenije Evropski zvezi**

S 1. majem 2004 bo Republika Slovenija postala polnopravna članica velike evropske družine narodov, Evropske zveze. Poleg političnega, gospodarskega in kulturnega pomena, ki ga ima ta edinstveni korak v naši zgodovini, želimo opozoriti tudi na njegov duhovni pomen.

Z vključitvijo v združeno Evropo stopamo v skupnost držav in narodov, katerih temeljne vrednote so krščanskega izvora. Tudi naše temeljne vrednote, ki so nam pomagale, da smo se ohranili kot narod z lastno kulturo in samozavestjo, izhajajo iz istih krščanskih korenin. Te vrednote nas bodo tudi v prihodnosti povezovala z drugimi evropskimi narodi. **Skupaj z nami vstopajo v združeno Evropo še nekateri drugi slovanski narodi.** Tako bo Evropa začela dihati z obema kriloma svojih pljuč, zahodnim in vzhodnim, kot želi tudi papež Janez Pavel II.

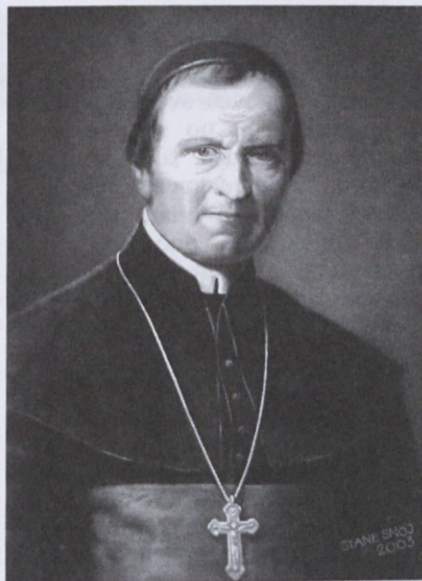
Evropski narodi in države se ne združujejo samo iz gospodar-

skih razlogov, temveč tudi iz kulturnih, moralnih in duhovnih. Že zdaj nas družijo: sožitje v enakopravnosti in sodelovanju, sprava, mir, pravičnost, solidarnost, soodgovornost, verska svoboda. V preteklosti so se evropski narodi med seboj pogosto bojevali. V 20. stoletju sta se v Evropi zanetili dve svetovni vojni. **Združena Evropa želi biti območje miru, enakopravnega sodelovanja, medsebojnega spoštovanja kulturnih razlik in solidarnostne povezanosti.** Kot temeljno vrednoto priznava dostojanstvo človeške osebe slehernega človeka. Medsebojnih napetosti ali sporov ni dovoljeno reševati z vojaško silo. Spoštovanje človeškega življenja je treba razširiti na vse njegove oblike in obdobja.

S polnopravnim članstvom v Evropski zvezi postajajo člani drugih evropskih narodov naši sosedje in sodelavci, naši evropski bratje in sestre. Tudi mi moramo svojo zgodovino premisliti v luči evropske enotnosti in na novo osvetliti vse tisto, kar nas z drugimi evropskimi narodi povezuje in zaradi česar smo si blizu. **Mejaši in vsi drugi Evropejci naj bodo v naših očeh predvsem dobri sosedje.**

Zgodovinsko gledano si Evrope ni mogoče misliti brez krščanstva. Imamo enake temeljne vrednote in moralna načela, vendar krščanska dediščina ni zagotovljena enkrat za vselej. Evropa brez

krščanstva ne bi bila več Evropa. Kot radi pravijo nekateri evropski politiki, Evropa potrebuje dušo. Evropska duša je krščanski pogled na dostojanstvo slehernega človeka, solidarnost s tistimi, ki so v stiski in nesrečni, spoštovanje človekove svobode, njegove kulture in vesti. Skratka: evropska duša je krščanstvo samo. Skupna krščanska dediščina je torej tudi skupna zaveza in dolžnost, da jo ohranimo. Kakor si za to prizadevamo v Sloveniji, si bomo odslej za to prizadevali skupaj z drugimi evropskimi kristjani v celotni združeni Evropi, da bi vera v Jezusa Kristusa bila še

naprej sol, kvas in luč nove Evrope.

Krščanstvo je vera upanja. Upanja v življenje, v neminljivo srečo, v uresničeno bratstvo vseh ljudi. Temelj tega upanja je vstali Kristus. Dosledno življenje po evangeliju je najzanesljivejše jamstvo, da se že tu na zemlji, v združeni Evropi približujemo vesoljnemu bratstvu. Kristjani v združeni Evropi bomo svetu lahko kaj povedali, če bomo zajemali iz svoje bogate duhovne dediščine. V ustvarjalni zvestobi bomo sproti odkrivali nadaljnjo pot ter širili prostor svobode in odgovornosti. Zavedamo se tudi, da pridružitvev združeni Evropi nima samo dobrih strani. Nekaterim med nami bo - predvsem v začetku - zaradi tega težje. Pretijo nam tudi nove nevarnosti. Zato je potrebno, da kot kristjani skupaj z vsemi drugimi državljani Republike Slovenije **okrepimo zdravo narodno zavest, ljubezen do domovine, voljo in veselje do življenja ter medsebojno povezanost in solidarnost.**

Zavetniki Evrope sv. Benedikt, sv. brata Ciril in Metod, sv. Brigita Švedska, sv. Katarina Sienska in sv. Edith Stein naj nas varujejo s svojo priprošnjo. Besede blaženega Antona Martina Slomška: „Sveta vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike“ pa naj nas utrjujejo v zvestobi Bogu in domovini.

Vaši škofje

SPOROČILO BOŽJEGA USMILJENJA

DOJETI GLOBINO BOŽJEGA USMILJENJA

P. TOMAŽ PODOBNIK DJ

Šola Božjega usmiljenja je odgovor na klic svetega očeta, naj se sporočilo o Božji usmiljeni ljubezni razširja po vsem svetu. Ima tri cilje, ki jih določajo sklepe besede govora svetega očeta ob kanonizaciji svete Favstine: „In ti, Favstina, Božji dar našemu

času, dar Poljske vsej Cerkvi, izprosi nam, da bi dojeli globino Božjega usmiljenja. Pomagaj nam, da ga živo izkusimo in o njem pričujemo svojim bratom.“

1. Najprej torej dojeti globino Božjega usmiljenja. Seveda

tukaj ne gre za izčrpno spoznanje Božjega usmiljenja, ki je neskončno in vse spoznanje presegajoče - saj Božje usmiljenje je Jezus sam - ampak gre za spoznanje bistva Božjega usmiljenja, da bi ne nasledili ponaredek, kar bi bilo usodno za naše duhovno življenje. Če se bo namreč hudobni duh, oče laži, za kaj potrudil, se bo posebej za to, da bo skušal na najrazličnejše načine onemogočiti pristno razširjanje tega osrednjega evangeljskega sporočila Božjega usmiljenja med ljudi, in to ne samo z neposrednim odvracanjem ljudi od njega, češ kaj bo spet to novo pobožnjakarstvo in ta fanatizem, ampak tudi z vsebinskim potvarjanjem ali vsaj z nameranim enostranskim poudarjanjem enega vidika, da se prikrije drugi, ter z usmerjanjem pozornosti na to, kar je na površini, kar je nebitveno ali celo popolnoma obrobno - da bi sporočilo končno bilo življenjsko neučinkovito.

2. Drugi cilj Šole Božjega usmiljenja je živo izkusiti Božje usmiljenje. Treba je, da to, kar smo razumsko dojeli, osvoji našo vest, naše srce: da je osebno in svobodno sprejeto; da vse bolj mehča in usmerja našo voljo in vse naše hotenje; da napolni naš spomin in ga izčisti vseh laži, utvar in navlake; da z lučjo in ognjem resnice zajame vso domišljijo in čustva; da navdihuje pravo hrepenenje in prave želje. - Če vse to prav premislimo, vidimo, da gre za spremenitev nas samih v našem osebem jedru in v našem življenju: da gre za to, kar evangelij imenuje 'metanoia', spreobrnjenje; da gre za drugačno mišljenje in delovanje. Šola Božjega usmiljenja torej ni kopičenje podatkov, ampak osebno spreminjanje. Treba se je dobesedno izpisati iz šole posvetnosti, ki jo po izvornem grehu obvladujeta laž in greh - treba je vrniti indeks - in se vpisati v šolo vsakdanje hoje za Kristusom, ki je edina Pot, Resnica in Življenje.

3. Tretji cilj Šole Božjega usmiljenja je pričevanje svojim bratom. Papež je ves svet že izročil Božjemu usmiljenju in sedaj nas

nenehno spodbuja, naj damo sami sebe Kristusu na razpolago, da se bo sporočilo luči in upanja dejansko razlilo na ves svet. Bog hoče spreminjati svet po svojem Sinu, Usmiljenem Jezusu, toda ne tako, da gredo žarki njegovega usmiljenja nad menoj ali mimo mene do ljudi, ampak dobesedno skozi mene, skozi moje srce. In zares: kdor je spoznal Božje usmiljenje; kdor ga je živo izkusil tako, da je spremenilo in še spreminja njegovo življenje - ta ne bo mogel žarkov usmiljenja zadrževati v sebi, ampak se bo dal vsega Kristusu na razpolago. Šel bo naproti bratom in sestram, ter z besedo in življenjem pričeval za evangelij Usmiljenja, najprej v domačem okolju, v družini, in potem povsod, kjer živi in dela.

Zares: Bog računa tudi name in mojega pričevanja ne more nadomestiti nihče drug. •

Kdo je bila sestra FAVSTINA KOWALSKA?

Rojena je bila 25. avgusta 1905, v vasi Glogowiec, v številni družini. Otroci so že od malega dobili čudovit zgled v veri svojih staršev.

To ozračje vere je v s. Favstini že od njenih prvih let zbudilo ljubezen do Boga, zaupnost z njim. V njej se je kmalu rodil klic, želja, da bi se popolnoma podarila Bogu. Tu je treba povedati tudi, da se je že kot otrok zelo odlikovala v krepostih, pridnosti, pobožnosti, ljubezni do molitve in Boga. Vedno je bila prijetnega značaja, nasmejana tudi v najhujših stiskah in povsod so jo imeli radi.

Njena odločitev ni našla razumevanja pri starših. Večkrat je zaman prosila njih privoljenja. V stiski je skušala zatreti Božji klic, pa ji ni uspelo. Gospod se ji je prikazal kot 'Ecce Homo' - trpeč, izmučen in ji dal razumeti, da je tak po njeni krivdi, ker ga neprestano zavrača.

Odslej se je vneto trudila, da bi sledila Božjemu glasu. V iskanju kraja, kjer jo Gospod želi, se je napotila v Varšavo. Po mnogih težavah je končno le našla svoje mesto pri sestrah Magdalenkah, kot so jih ljudje imenovali. Gospod ji je dal jasno vedeti, da je tu njeno mesto. Tako se je 1. avgusta 1925 nastanila pri sestrah.

Tu je živela v globoki združitvi, zaupnosti z Bogom, ki jo je vso osvojil. Gospod jo je na njen bodoči poklic poslanke Božjega usmiljenja pripravil z velikim trpljenjem, tako telesnim kot z duhovno suhoto, ki je dve leti in pol trajala in bila tako huda, da brez posebne božje milosti ne bi vzdržala. Po tem prečiščevanju je bila njena duša tako čista kot kristal. Bila je pripravljena za svoje poslanstvo. Gospod jo je poleg tega obdaril tudi z velikimi milostmi: s kontemplacijo, resničnim poznavanjem skrivnosti Božjega usmiljenja, razodetji, vizijami, poznavanjem src, mistično združitvijo z Bogom.

Kljub velikim milostim, s katerimi jo je Gospod počastil, je vedno ostala ponižna, krepostna, živela je skrito življenje. O njenem notranjem življenju sta vedela le spovednik in sestra prednica.

V duhovnem življenju s. Favstine je Jezus izklesal dve smernici, s katerima je izstopala kot poslanke Božjega usmiljenja. To sta neomajno zaupanje - popolna posvetitev

Nameni Apostolata molitve

ZA JULIJ

SPLOŠNI:

Da bi vsem, ki so v tem času na počitnicah, oddih pomagal, da bi v Bogu spet našli notranjo skladnost in se z ljubeznijo odprli bratom in sestram.

Prosti čas postaja vse pomembnejša družbena kategorija. To je čas, ko prekinemo ritem vsakodnevnega življenja, da bi si obnovili moči na potovanjih, v naravi ali v družbi prijateljev. Ustvarijo se nove okoliščine, ki nam lahko izostrijo pogled tudi za nekatere drugačne, prej nepoznane vidike življenja. Spoznavamo druge kraje, kulture in običaje; ne smemo pa pri tem pozabiti, da mora biti turizem na prvem mestu oblika srečevanja ljudi. Graditi mora mostove med različnimi civilizacijami, spodbujati dialog in spoštovanje, odstranjevati predsodke in s tem utrjevati vezi med narodi ter delati za mir in sožitje. Turizem, razumljen v takem smislu, zato zahteva od vseh udeležencev jasno določene etične vrednote in poglobljeno duhovno zrelost.

Podobno nas lahko bogati stik z naravo, če nas kontemplacija njene lepote, harmonije in veličine vodi k Bogu Stvarniku. Ko se preko ustvarjene lepote s hvaležnostjo ozremo v Boga, se v nas naseli mir duha in ubranost, ki nam jo vsakodnevno življenje ruši. Za svetovni dan turizma je papež Janez Pavel II. zapisal: „Še posebej pa se obračam na kristjane, naj jim bo turizem priložnost za kontemplacijo in srečanje

z Bogom, Stvarnikom in Očetom vseh ljudi, da se utrdijo v službi pravičnosti in miru, zvesti njemu, ki je obljubil novo nebo in novo zemljo.“

V molitvi se spomnimo tudi vseh tistih, ki si iz tega ali onega razloga ne morejo privoščiti oddiha. Bolezen, revščina ali nepravične delovne okoliščine še vedno mnogim ljudem kratijo pravico do telesnega in duhovnega razvoja. Prosimo Devico Marijo, ki jo romarji in popotniki častijo v številnih svetiščih po vsem svetu, naj posreduje za nas ter naj nam v srce in na ustnice položi veselo pesem o čudovitih delih, ki jih je ustvaril Gospod.

MISLIJONSKI:

Da bi v mladih Cerkvah bolj prisluhnili laikom in priznavali vrednost njihovega dela za evangelizacijo.

Cerkev našega časa vztrajno poudarja vlogo laikov, ki naj v svojih poklicih, v svojih družinah in v javnem življenju pričujejo za evangelij. Vsak kristjan je le s krstom poklican k apostolskemu delu, odrasel laik pa naj bo kot apostol dejaven v svetu politike in ekonomije,

industrije in vzgoje, znanosti in medijev, umetnosti in športa, skratka povsod.

Cerkev je hvaležna laikom v mladih misijonskih Cerkvah, ko se ti svoje vloge zavedajo in jo velikodušno izpolnjujejo. Pomislimo samo na misijonske šole in bolnišnice, v katerih so laiki tako dejavni, da so te ustanove največkrat med najboljšimi v državi. Laiki mo-

raje biti ne le strokovno usposobljeni, ampak tudi poučeni v veri in pričevalci te vere v osebem in družinskem življenju. Njihova naloga je, da se upirajo krivicam in zatiranju, neenakosti in zmanjševanju človekovih pravic, ne glede na vero ali narodno pripadnost.

Afriška sinoda je priporočila, naj v raznih mladih misijonskih Cerkvah ustanovljajo posebna središča za poglobljeno vzgojo laikov, da bodo lažje izvrševali svoje misijonsko poslanstvo. Podpira jih tudi naša molitev.

p. Jože Kokalj

Bogu in dejanska ljubezen - usmiljenje do bližnjega, ki je prišlo do samega vrha kreposti - heroizma. Jezus je želel, da se kot poslanka Božjega usmiljenja prva odlikuje po neizmernem zaupanju v Božje usmiljenje.

Sestra Favstina je umrla v sluhu svetosti 5. oktobra 1938, stara komaj 33 let. Po 2. svetovni vojni se

je češčenje Božjega usmiljenja naglo razširilo. Njen spovednik M. Sopočko je razodel svetu, kdo je bila s. Favstina, in glas o njeni svetosti je vedno bolj rasel. Danes je sporočilo Božjega usmiljenja, ki ga je zaupal Jezus s. Favstini, znano po vseh kontinentih in se širi.

Svetišče Božjega usmiljenja La-giewniki v Krakovu, kjer je podoba

Usmiljenega Jezusa vir milosti in rešitve in kjer od leta 1966 počivajo posmrtni ostanki s. Favstine, je še dandanes cilj romarjev iz vse Poljske in vseh krajev sveta.

Češčenju Božjega usmiljenja je zelo naklonjen tudi papež Janez Pavel II., ki je s. Favstino razglasil za blaženo 18. aprila 1993.

Iz Nedelje

MOHOR IN FORTUNAT,

mučenca, umrla ok. 304

12. julij

Najbrž večina bralcev pozna Mohorjevo družbo, najstarejšo slovensko knjižno založbo, ustanovljeno leta 1852 na pobudo blaženega škofa Antona Martina Slomška.

In zakaj je novi knjižni družbi izbral za varuha prav sv. Mohorja in Fortunata? Sam piše: „Kar sta Čehoslovkom brata Ciril in Metod, to je nam Slovencem sveti Mohor. Bil je od samega svetega Petra v našem starodavnem Ogleju za škofa posvečen in iz Ogleja se je prisvetila Slovencem zveličavna luč svete krščanske vere... Le v krščanstvu cveti in zori prava osrečilna omika; zatorej je prav in spodobno, da se društvo, ki nosi in širi med Slovenci pravo omiko, po tem apostolu prave omike tudi imenuje Društvo sv. Mohorja...“

Mučenca sveta Mohor in Fortunat sta bila zavetnika oglejskega patriarhata. Oglej je bil žarišče misijonskega delovanja med Slovenci južno od reke Drave. Sv. Mohor in Fortunat sta bila od leta 1461 do 1961 - torej petsto let - prva zavetnika ljubljanske škofije, odtlej pa sta njena drugotna patrona. Na slovenskem ozemlju (južno od Drave) je njima posvečenih sedem župnijskih in petindvajset podružničnih cerkva.

Po stari legendi, ki je bila prvič objavljena v spisih langobardskega zgodovinarja Pavla Diakona (umrl je leta 799), naj bi oznanjal blagovest v Ogleju sam sveti Marko, ki naj bi tam napisal svoj evangelij, vodstvo škofije pa izročil Hermagorju-Mohorju, ki naj bi ga nato sam sveti Peter posvetil v škofa. Hermagoras-Mohor naj bi skupaj z diakonom Fortunatom dal življenje za Kristusa pod cesarjem Neronom okoli leta 67. To izročilo se je po znameniti Zlati legendi razširilo po vseh pokrajinah krščanskega Za-

hoda. God škofa Mohorja in diakona Fortunata so v oglejski Cerkvi obhajali 12. julija, vendar z ugotovitvijo, da je to spominski dan prenosa njihovih relikvij.

Tako škof Mohor kot diakon Fortunat sta zabeležena v spominu škofije Sirmium (današnja Sremska Mitrovica): mučeništvo naj bi po teh zapiskih prestala pod cesarjem Dioklecijanom leta 303 ali 304. V času preseljevanja narodov (najbrž med letoma 408 do 409) so v skrbi, da jih zavarujejo pred oskrunitvijo, kosti obeh mučencev prenesli v Oglej. Tako sta Mohor in Fortunat postala oglejska mučenca.

Zgodovinsko jedro o teh dveh svetih mučencih nam pove, da je bil Mohor nižji klerik škofa v Singidunu, današnjem Beogradu, leta 303 je bežal pred preganjalci v Sirmium, kjer je pred poganskim sodiščem pogumno pričal za Kristusa, podobno kot diakon Fortunat.

In kako je prišlo do legende o začetkih oglejske škofije? Oglej je bil veliko in slavno mesto, največje za Rimom v Italiji. Med preseljevanjem narodov so ga leta 452 požgali Huni. Kmalu si je opomoglo in prevzelo skrb za krščanska občestva na vzhodu evropske celine. Tu je nastala velika nadškofija (metropolija), ki se je sklicevala na apostolski izvor.

+ + +

Krstni imeni Mohor in Fortunat sta na Slovenskem zelo redki. Iz njihovih imen je izpeljanih več priimkov, npr. Fortin, Fortuna, Forte ter Mohorč, Mohorič, Mohorčič, Mohorko... V Sloveniji sta dve cerkvi sv. Mohorja in 16 cerkva sv. Mohorja in Fortunata. Po njih se imenuje več naselij Sv. Mohor, Šmohor ali Mohor.

SILVESTER ČUK

SLOVENSKI:

Da bi spolnost v javnosti ohranila mesto, ki ga določa Bog, Stvarnik.

Duhovnik je pri verouku pubertetnikom skušal to razložiti takole: Vsemogočni Bog bi lahko čisto sam izdelal vsakega človeka. Potem bi shajali brez spolnosti. A tudi brez mamice, očija, sester, bratov, sploh sorodnikov, vsakdo bi bil čisto sam na svetu, sirota brez kogarkoli... Bi bili za to? je na koncu vprašal. Pogumen dečko je naglo vstal in ustrelil: To pa ne! Naj kar tako ostane! Učenci so se strinjali z njim.

Zdrav čut nam pove, da nam

je bila spolnost darovana samo zato, da bo na svetu več ljubezní.

Danes spolnost noče več biti v službi življenja in družinske sreče, hoče biti samosvoja in služiti sebi. Posmehuje se čistosti, devištvu, vzdržnosti, zakonski ljubezni in zvestobi, zasmehuje tiste, ki so jim te vrednote svete. Rojevanje otrok in njihova vzgoja je ne zanima. Njen cilj je užitek; čim več užitka brez vsake omejitve. Prodira v vse pore življenja, podira vse mejnike dostojnosti, sebe postavlja za vrhovno človekovo vrednoto.

Vse to nas kliče, naj molimo, da bi spolnost v javnosti dobila mesto, ki ji gre. ●

NOVICE IZ KATOLIŠKEGA SVETA

Kakor David v boj za življenje

Dne 21.1.2004 se je na letnem 'pohodu za življenje' zbralo k maši v washingtonski baziliki v ZDA kakih 8000 ljudi, med njimi 4 kardinali, 40 škofov in približno 300 duhovnikov. Pridigar kardinal William Keeler iz Baltimora, predsednik Komiteja za življenje pri škofovski konferenci ZDA, je pretežno mlade udeležence opogumil, naj jih nikar ne bo strah, čeprav se včasih zdi, da moramo nastopati kakor David proti Goljatu. Kardinal je mladim povedal, da nam v boju za življenje (proti splavu in drugim groznim življenja) pomaga „pet gladkih kamnov“: prepričanje, pogum, sočustvovanje, ljubezen do bližnjega in vztrajnost.

KARMELSKA MATI BOŽJA

praznik že od 14. stol.

16. julij

Karmel - v hebrejskem jeziku ta beseda pomeni „sadvnjak“ - je gorski hrbet med Sredozemskim morjem in Jezreelsko ravnino v Palestini. Goro Karmel poznamo že iz Svetega pisma stare zaveze. Tam gori se je prerok Elija boril za češčenje Jahveja, pravega Boga judovskega izvoljenega ljudstva. „Doklej boste omahovali na ljudstva. „Doklej boste omahovali na ljudstva. „Doklej boste omahovali na ljudstva. „Doklej boste omahovali na ljudstva.“ je vprašal svoje neverne rojake. „Če je Jahve Bog, hodite za njim; če pa je Baal /pogansko božanstvo/, hodite za tem.“ A ljudstvo mu ni nič odgovorilo. Jahve, Izraelov Bog, je pokazal svojo moč s tem, da je sprejel Elijevo daritev, medtem ko Baal daritve svojih svečnikov ni sprejel.

Ob koncu 11. stoletja, ko so križarji, krščanski vitezi iz raznih evropskih dežel, iztrgali Sveto deželo - Palestino iz rok muslimanskih Arabcev, so se na Karmelu naselili Mariji posvečeni puščavniki. Ti karmelski menihi so se čutili duhovno povezane s prerokom Elijem.

Začetno organizacijo je karmelskim puščavnikom dal sveti Bertold, pravila pa jim je določil v začetku 13. stoletja Albert, latinski patriarh v Jeruzalemu. Pred muslimanskim pritiskom so se karmelski puščavniki morali umakniti v Evropo, kjer je red kmalu pognal korenine in papež Honorij III. ga je leta 1228 potrdil. Leta 1250 se je Marija prikazala sv. Simonu Stocku, šestemu vrhovnemu predstojniku karmeličanov: v rokah je držala škapulir ter rekla: „Kdor koli pobožno umre, oblečen v to oblačilo, bo zveličan.“

Omenjeni škapulir je pri redovnikih (karmeličanih - ti pri nas nimajo nobenega samostana) in redovnicah (karmeličankah - na Slovenskem imajo svojo hišo v Sori pri Medvodah in v Mirni Peči pri Novem mestu) del pravega redovnega oblačila, pri laikih (tretjerednikih) pa sta to dva kvadratna kosa blaga, okrašena s podobo karmelske Ma-

tere božje, povezana med seboj s trakovoma tako, da en kos visi na prsni, drugi na hrbtu, nameščena pod obleko. Nevedni ljudje škapulir enačijo z nekakšnimi 'amuleti', čarobnimi, magičnimi sredstvi, ki naj bi človeku sama po sebi prinašala 'srečo in varstvo'. Za pravilno poučnega vernika pa je škapulir samo znamenje in neka zunanja opora, da se spominja svoje posebne posvetitve Materi božji in ga to v skušnjavah in težavah nagiblje k zvestobi in prizadevanju za svetost življenja.

Karmelska bratovščina je bila dolga stoletja med najbolj dejavnimi, živa pa je tudi še danes. Že v 14. stoletju so obhajali poseben praznik Karmelske Matere božje. Na koledar je uvrščen 16. julija, na spominski dan podelitve škapulirja sv. Simonu Stocku. Vsebinsko tega spominskega dne povzema mašna prošnja: „Dobri Bog, na Karmelski gori si že v stari zavezi usliševal molitve prero-

kov, v novi zavezi pa si jo izbral za kraj češčenja božje Matere. Marijina materinska priprošnja naj tudi nam pomaga, da se bomo z molitvijo dvigali h Kristusu, tvojemu Sinu.“

Na današnji dan godujejo tiste, ki jim je ime Karmela ali Karmen, kar je skrajšana oblika španskega imena María del Carmen. Ime Karmen nekateri razlagajo kot simbolično: izviralo naj bi iz latinske besede carmen, ki pomeni pesem.

SILVESTER ČUK

DUHOVNIŠKI KOTIČEK

KAJ JE DUHOVNO?

P. MIRKO PELICON

Po maši smo se srečali ob kavi in slaščici. In nekdo skoraj preveč resno komentira: „S svetega na profano! Glej, kakšni smo!“ Maše je bilo namreč pravkar konec. Nato sem slišal: „Glej, kako smo duhovni! Dovolj so slaščice in kava, pa se zruši vsa duhovnost, ki smo jo doživeli pri maši!“

Kaj je pravzaprav duhovnost za nas v doživetju življenja? Večkrat na račun duhovnosti slišimo veliko opomb, v smislu, da je duhovnost nekaj nematerialnega, nekaj v zraku, nekonkretnega, kar pripada miselnemu svetu. Skratka nima opravka z življenjem. Krasen primer so navedene trditve. Duhovna je maša ali molitev; kosilo, pogovor, šport ipd. - po splošni miselnosti - niso duhovni, ker so preveč 'zemeljske' stvari. Zakaj takšna miselnost? Zato, ker je duhovno v naši kulturi vezano na nematerialno. Takšna miselnost, po izvoru grška, predstavlja prepad med materijo in duhom, ki ga je težko napolniti. Krščanstvo je prav nasprotno od tega. Nedavno mi je veroučiteljica povedala, da ji mladi večkrat očitajo: „Glej, hodi v cerkev! Kako pa, da potem hodi plesat

Sto tisoč vernikov pri maši narodov

Vrhunec Srednjeevropskega katoliškega shoda v Marijinem Celju (Mariazell) na Štajerskem (Avstrija)

PETER RUSTJA

in se zabavat?“ To je ironija mladih, ki istovetijo Cerkev z nebese, ki nimajo nobenega opravka z zemljo. Cerkev je v resnici dala večkrat povod za takšno mišljenje, ki je tipično skizofreno. Kristjani naj bi se torej ne zabavali, ker je zabava neduhovna stvar. Kristjani se ne ukvarjajo z materialnimi dobrinami, ker to je nasprotno z duhom; kristjani le molijo... Pri kristjanih duh ni kdorkoli, duh je Sveti Duh.

Beseda 'sveti' prihaja iz hebrejske besede 'kadosh', kar pomeni popoln, v odnosih izjemen in resničen, ki se ne hlina. Duh, 'ruah', pa je tisti, ki ga cerkveni očetje imenujejo „ljubezen Ljubezni“, ker prihaja od Očeta in Sina in se deleži v popolnem odnosu vsakemu človeku, da lahko uresniči v Svetem Duhu življenje v ljubezni. Življenje pa je konkretno, nosi in širi kulturo, nosi lepote in žalosti; življenje je dih, ki ne pozna abstraktnosti. 'Ruah rahim' je življenje, ki nas zaobjame in nam daje dihati. Živim za ljubezen, da v njej rastem, zorim, umrem in vstanem. Ne more ljubiti, če ne v telesu. Tudi slaščice po maši in kava sta duhovno oz. evhastistično dejanje znotraj življenja posameznika in skupnosti, samo da jih ni preveč... saj lahko škodijo zdravju! Tudi ples je duhovna zadeva, ker je izraz telesnosti. Zabava in šala sta lahko zelo duhovni dejanji, če ne žalita. Oče je izgubljenega sina pričakal in mu ponudil pojedino. Duhoven človek vidi znotraj materialnega sveta prisotnost duha; duhoven človek ljubi znotraj konkretности življenja, telesno-fizično-duhovni človek se izogiba samo grehu, ki se veže tudi na materijo oz. telesnost. V grehu je odnos izrojen, pokvarjen. Ostaja pa po Božjem usmiljenju še odnos, da ga lahko z njegovo pomočjo in usmiljenjem popravimo, ker naš Bog je sveti, resničen in popoln v odnosu do nas.

Novi glas, 29.4.04

Marijino Celje je bilo na začetku maja sprejeto v evropsko iniciativo Marijinih poti *Shrines of Europe* (Skrinje Evrope), v kateri so še francoski Lourdes, poljska Čenstohova, nemški Altötting, italijanski Loreto ter portugalska Fatima.

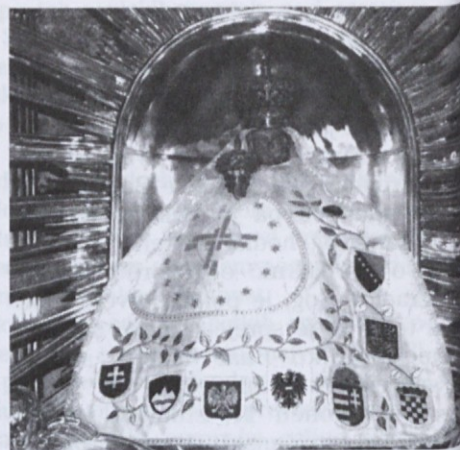
V znamenju vere v Kristusa kot upanja Evrope pa je v tem štajerskem romarskem kraju, ki ga vsako leto obišče 800.000 vernikov ne le iz Avstrije in nemško govorečih dežel, ampak tudi iz Slovenije in Madžarske, potekal vrhunec letošnjega Srednjeevropskega katoliškega shoda.

V soboto, 22. maja, se je zbralo v molitvi in na t.i. maši narodov približno 100.000 vernikov iz Avstrije, Bosne in Hercegovine, Češke, Hrvaške, Madžarske, Poljske, Slovaške in Slovenije.

Vprašanje, kam in kako bo plula skupna evropska ladja, ni samo stvar kapitana — to je političnih elit -, ampak vseh nas.

Katoličani doživljamo svet z 'drugačnimi' očmi, z odgovornostjo in v prepričanju, da mora biti svet lepši in boljši.

Odpiranje evropskih meja pomeni izziv časa. Tako so razmišljali tudi mladi, ki so se v Marijino Celje odpravili že v petek, 21. maja. Srečanja mladih katoličanov so tudi v preteklosti bila priložnost, da so se mladi z vsega sveta lahko srečali. V Marijino Celje je prišla tudi skupina taizejskih bratov, ki so se z mladimi zbrali v molitvi. V petek zvečer se je 6200 mladih zbralo v baziliki na bdenju. Po molitvi hvalnic v soboto zjutraj se je končalo nočno bdenje. Procesija z Marijinim kipom je vernike popeljala na prireditveni prostor na športnem letališču zunaj mesta. V trenutku,

Milostni kip Matere Božje v prazničnem plašču katoliškega shoda.

ko se je procesija bližala oltarju, je skupina pritrkovalcev iz Slovenije iz osmih zvonov izvabljala čudovite melodije Mariji v pozdrav in v veselje vseh, ki so takrat že bili na prireditvenem prostoru. Zvonovi so se ob tej priložnosti prvič oglasili, simbolično pa predstavljajo dežele, ki so se udeležile shoda. Zvonove so katoliški Cerkvi v Bosni in Hercegovini podarili avstrijski verniki. Kot znamenje povezanosti bodo po shodu našli svoje mesto v ponovno zgrajeni cerkvi Svete Družine v Kupresu v sarajevski nadškofiji. Na vseh osmih zvonovih je enaka sprednja stran: na njej je upodobljen logotip katoliškega shoda; geslo shoda: *Kristus, upanje Evrope* v latinskem jeziku (*Christus — spes Europae*); na desni strani je grb in ime ene izmed osmih dežel; napis: 'Romanje narodov — Marijino Celje, 22. maja 2004' ter svetopisemska misel: „Karkoli vam reče, storite!“ Srečanje je potekalo sicer v slabih vremenskih razmerah, kar pa je še bolj postavilo v ospred-

SVETA GIANNA, zgled „ljubezni do konca“

V torek, 18. maja, je sv. oče Janez Pavel II. praznoval 84. rojstni dan. Tudi mi mu prav iskreno čestitamo in zagotavljamo našo molitev, da bi še naprej vodil Petrovo barko, kot to dela več kot 25 let. Prav lepo je videti, da kljub častitljivi starosti in boleznim odgovorno in krepko opravlja svoje naloge. Prejšnjo nedeljo, 16. t.m., je namreč zdržal dve uri in pol dolgo ter zahtevno kanonizacijo; pri tem je bral in pel v šestih jezikih, obhajal, pozdravljaval zastopnike oblasti in druge goste, objemal in poljubljal otroke. Čast oltarja je namreč podelil šestim novim svetnikom, štirim italijanskim, enemu španskemu in enemu libanonskemu. Skupno s temi je doslej razglasil 482 svetnikov in 1337 blaženih. Novi svetniki imajo današnjemu človeku marsikaj povedati o skrbi za najrevnejše ter o obrambi življenja in družine. Kar 30.000 od 50.000 prisotnih na Trgu sv. Petra je prišlo za sv. don Luigija Oriona (1872-1940), piemontskega duhovnika, ustanovitelja duhovniškega reda in t.i. malega Cottolenga. Sveti oče je o njem spregovoril kot o „človeku, ki se je v polnosti posvetil Kristusu in Njegovemu kraljestvu“, saj ga „fizično in moralno trpljenje, napori, težave, nerazumevanje in nobena druga ovira“ niso mogli odvračati od dela in pomoči najbolj potrebnih. O Hanibalu Mariji iz Francije (1851-1927), sicilskem duhovniku, ustanovitelju Hčera Božje gorečnosti in t.i. rogazionistov (reda, ki ima opravka z duhovniškimi poklici) je papež povedal, da gre za svetnika, „ki ima duh po kruhu“, saj si je veliko prizadeval v pomoči revnih in v skrbi za to, da bi imeli hrano. Po njegovi zaslugi so nastale tudi številne sirotišnice in druge pobude v prid zadnjih.

Druga svetnica je Costanza Ceriali vd. Busecchi Tassis (1816-1865). Po moževi smrti je stopila v samostan, se preimenovala v Paole Elisabetto in ustanovila dve redovniški družbi, ki sta se posvečali sirotam ter vzgoji otrok. Sv. oče Wojtyła je o njej povedal, da „je pokazala, kako

družine ostajajo trdne, če sorodstvene zveze slonijo na skupnih verskih vrednotah in krščanski kulturi“. Španski svetnik Josep Manyanet y Vives (1833-1901), ustanovitelj Sinov in Hčera svete Družine, lahko postane po papeževem mnenju drug svetel vzor družinskega življenja. Maronitski redovnik libanonskega rodu Nimatullah Kassab Al Hardini (1808-1858) pa govori o tem, da je „Božja ljubezen edini pravi vir veselja“. Vse življenje je učil, vezal knjige, pomagal revnim in se posvečal molitvi; s svojim svetniškim življenjem je privlačeval tudi muslimane.

Ob zadnji kanonizaciji pa vsi mediji posvečajo največ pozornosti ženski, ki velja za prvo poročeno svetnico moderne dobe. Gianna Beretta Molla (1922-1962), prva milanska svetnica po sv. Karlu, po poklicu pediater, je med četrto nosečnostjo izvedela, da ima neozdravljivo bolezen na maternici. Odločno je zavrnila operacijski poseg, ki bi jo rešil, in se zavestno, z lucidnostjo zdravnika, odločila, da nadaljuje nosečnost; njena edina skrb je bil otrok, ki ga je nosila pod srcem. Ob nedeljskem slavlju so bili na Trgu sv. Petra prisotni, poleg njenega 92-letnega moža, tudi njeni otroci.

Novi glas, 20. maja 2004

je, da takovrstnih srečanj ni mogoče označiti kot verski turizem.

Vatikanski državni tajnik kardinal Angelo Sodano je zbrani množici izročil pozdrave svetega očeta, na velikem ekranu pa so verniki lahko videli video posnetek papeževih besed. Sveti oče je izrazil upanje, da bi prišel za Evropo blagoslovljen čas, ko bodo vsi ljudje živeli v miru in blagostanju; osnova za to pa so krščanske vrednote. Dunajski škof, kardinal Schönborn, se je v homiliji spomnil na graditelje Evrope v preteklosti, na svetnike, kot so Benedikt, Frančišek, Terezija Velika, Terezija Deteta Jezusa, kralj Štefan, Ciril in Metod, Edith Stein, Maksimilijan Kolbe, Janez XXIII., dodal pa je, da tudi danes, v tej Evropi, ki potrebuje pravičnost in solidarnost, ki potrebuje čas in prostor za sveto, imamo še take nosilce upanja. Homilijo je sklenil s povabilom, naj ljudje zaupamo drug drugemu, kakor tudi Bog zaupa nam.

Pri maši je s kard. Sodanom somaševalo 120 kardinalov, nadškofov in škofov ter 1000 duhovnikov. Pri darovanju so najprej štirje otroci prinesli na oltar kito cvetja, potem pa še po dva zastopnika iz osmih dežel simbolične darove, ki sta jih razlagala komentatorja. Romarji so v svojem romarskem paketu prejeli tudi majhen radijski sprejemnik, tako da so poteku dogajanja lahko sledili v svojem jeziku, saj je za prevode skrbela večja skupina prevajalcev. Glavni deli maše so bili v latinščini, vse ostalo pa v jezikih prisotnih narodov. Prepevalo je več kot 1000 pevcev in pevk iz 8 evropskih držav, udeleženih pri shodu, pripadali pa so 30 zborom; med njimi sta bila dva tudi iz Slovenije. Koroških Slovencev je bilo v Marijinem Celju približno 500.

Nabirka med bogoslužjem je bila namenjena dvema projektoma, in sicer izgradnji osemletne srednje šole v kraju Lezhe v Albaniji ter izobraževanju katehistov in katehistinj v Sakanji v afriškem Kongu.

Ob koncu bogoslužja so zapeli zahvalno pesem. Po njej so škofje prebrali Skupno pastirsko pismo ob sklepu shoda.

Novi glas, 3. junija 2004

Molitev pred bankovcem za sto pesov

MICHEL QUOIST - PREVEDLA METKA MIZERIT

Nikoli ne boste dovolj spoštovali denarja, ker predstavlja delo. Delo nas stane znoj in kri.

Denar je dvorezen nož. Človeku lahko služi ali ga uniči.

„Vaše bogastvo je preperelo in vaše obleke so načeli molji. Vaše zlato in srebro je zarjavelo. Njuna rja bo pričala zoper vas in kakor ogenj razjedla vaše meso. Do zadnjega dne ste kopicili zaklade. Glejte, plačilo, ki ste ga utrgovali žanjcem na svojih poljih, vpije in klici žanjcev so prišli do ušes Gospoda nad vojskami.“ (Jak 5, 2-4)

„Prodajte, kar imate, in dajte vbogajme! Naredite si mošnje, ki ne ostarijo, in zbirajte neminljiv zaklad v nebesih, kamor se tat ne približa in kjer molj ne razjeda. Kjer je namreč vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce.“ (Lk 12, 33 —34)

Veš Gospod, tegale bankovca se bojim.

Ti poznaš njegovo skrivnost, Ti poznaš njegovo zgodovino.

Kako težka je!

Pretrse me, ker je nem.

Nikomur ne bo povedal, kaj

skrivajo njegove gube,

nikoli ne bomo vedeli koliko

napora in borb je zahteval.

Na sebi nosi človekov znoj,

umazan je od krvi, razočaranja,

pohojenega dostojanstva.

Obogaten je z vso težo človeškega dela,

ki mu da vrednost.

Gospod, kako je težak!

Bojim se, strah me je,

ker ima mrtve na svoji vesti.

Vse nesrečneže, ki so naredili samomor,

medtem, ko so ga iskali,

da bi bil njihov, vsaj za nekaj ur,

da bi dobili od njega nekaj drobtin uživanja, veselja, življenja.

Čez koliko rok je že šel?

Kaj je delal na svojih dolgih, nemih potovanjih?

Ponudil je bele vrtnice presenečeni nevesti,

plačal je krstno oblačilce in roza ogrinjalo novorojenčku.

Pogrnil je prt na svečano okrašeno mizo družinske jedilnice.

Nasmehnil se mu je mladenič, in razveselil se ga je odrasli.

Plačal je zdravnika, ki je bolnika rešil v smrtni nevarnosti.

Kupil je knjige malemu šolarčku, šopek za materinski dan.

Vendar je plačal tudi smrt otroka, ki so ga raztrgali v materinem telesu,

točil je alkohol in upijanil moža; založil je pornografsko revijo in posnel slabo ploščo, slab film, zapeljal je doraščajočega in odrasli je zaradi njega postal tat, kupil je za nekaj ur žensko telo, plačal orožje za umor in deske za krsto.

Gospod, darujem Ti tale bankovec za sto pesov, njegove skrivnosti užitka,

njegove skrivnosti bolečine.

Zahvalim se Ti za vse veselje in srečo, ki jo je daroval; prosim Te odpuščanja za vse zlo, ki ga je povzročil.

Gospod, darujem Ti tale bankovec zaradi človekovega napora, zaradi trpljenja in dela, ki ga simbolično predstavlja.

Nekoč nas boš, kot rabljen denar, zamenjal za večno življenje.

TRAKTOR

Stroj je napredek, ko podvoji človekovo moč in se postavi v njegovo službo.

Na žalost, vsi to vemo, stroj vsili svoj ritem.

Poveča dohodke, človeka naredi za sužnja.

Treba se je boriti, da se zamenjata vlogi.

Enako kot človek, ki napreduje in, preko stroja, poveča svoje sposobnosti,

mora povečati sposobnosti svoje duše,

da mehanično delo obvlada in ga daruje Bogu.

„In vse, karkoli delate v besedi ali v dejanju, vse delajte v imenu Gospoda Jezusa in se po njem zahvaljujte Bogu Očetu.“
(Kol 3, 17)

Gospod, traktorji mi niso všeč.
Pravkar sem ga videl tam na polju in bil sem ogorčen.

Traktor je ošaben.
S svojo močjo potare človeka, napreduje, ne da bi koga pogledal. Samo to me veseli, da napreduje, ko se plazi.

Grd je.
Žalostno napreduje, ko stresa svoje težko ogrodje, neumno pokončen nos, ko se duši in kašlja v svojem mehničnem ritmu.

Vendar je traktor močnejši kot človek.
Neomajen, reden, vleče svoj tovor, ki ga sto človeških rok ne bi moglo premakniti, na svojih ramah nosi težo, ki je sto človeških rok ne bi moglo nositi.

Traktor je grd, vendar je močan in ga potrebujem.
Tudi on me potrebuje; potrebuje človeka;

človek ga je naredil.

Človek je tisti, ki ga prižge in zapelje, da napreduje; človek ga vodi.

Predvsem pa ga potrebuje, da ga daruje in spremeni v molitev, ker traktor nima duše.

Gospod, človek mu posodi svojo.

Darujem Ti, Gospod, tale delavni dan vseh traktorjev dežele, vseh traktorjev sveta.

Darujem Ti moč vseh strojev, ki nimajo duše, da bi se Ti darovali sami.

Prosim Te, naj stroji, s svojo ošabno močjo, ne zaslužijo človeka, ampak naj mu služijo.

Prosim Te, naj jih pokončni možje obvladajo in Te s svobodno dušo slavijo in s svojim delom častijo, ker delo je daritev, ki se bo darovala do konca časov.

KAJ PA NARAVNE METODE URAVNAVANJA ROJSTEV?

Gre za skupino metod, osnovanih na opazovanju ženskega ciklusa. Ženska z normalnim ciklusom je zares plodna samo določeno število dni. Njeno telo, ki se pripravlja na morebiten sprejem življenja, spremljajo različni znaki, ki jih lahko opazimo z malo pozornosti:

- zvišanje temperature za nekaj stopinj po ovulaciji,
- prisotnost sluzi materničnega vratu na vhodu nožnice, kjer jo lahko zberemo in opazujemo njeno gostoto.

- Ti znaki torej omogočajo ženski, da ugotovi svoja plodna in neplodna obdobja. Če si par želi otroka, se lahko telesno združi predvsem v plodnih obdobjih. Če pa si ga ne želi, bo izbral neplodna obdobja.

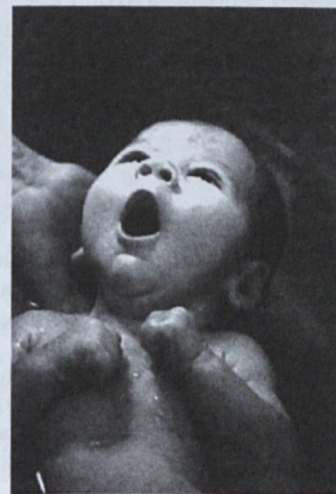
- Ta metoda združuje različna 'obdobja ljubezni': čas telesnega združevanja in čas, ko se ljubezen izraža drugače. Velika večina parov, ki uporabljajo naravne metode, ugotavlja, da to menjavanje razvija samoobvladovanje, prinaša več dialoga in medsebojnega razumevanja. Sprejetje drugega v vseh njegovih razsežnostih in spoštovanje zmožnosti podarjanja življenja, ki jo imata tako ženska kot moški, vodi do širše in globlje ljubezni. Namesto da bi hrepenenje usihalo, se obnavlja.

- Če te metode pravilno uporabljamo, so zelo zanesljive. Seveda je potrebno redno opazovanje, moževa podpora in njegovo zanimanje. Ali ni čudovito in veliko bolj zdravo zavestno življenje v soglasju s svojimi telesnimi pojavi in s svojimi razpoloženji, ki nam pomaga živeti v soglasju s seboj?

SPLAV RES NI PRAVA REŠITEV, TODA V NEKATERIH PRIMERIH...?

Splaviti pomeni prekiniti življenje zarodka, torej človeškega bitja. To je smrtno dejanje, čeprav ga opravi zdravnik.

- Toda njegove posledice niso nepomembne za mater: nasilno odprtje materničnega

vratu in brutalna ustavitev hormonskega delovanja jajčnika imata zelo nasilen učinek, ki lahko pripelje do telesnega in duševnega neravnovesja. Poleg tega je splav pogosto le začasna rešitev problema, ki v bistvu ostaja nerešen. 'Nezaželena' nosečnost je v velikem številu primerov sad bolečega položaja: nestalen odnos, izdano zaupanje, nepremišljeno dejanje zaradi čustvene osamljenosti. Splav pogosto le še poveča trpljenje žene in za vedno pušča posledice na zavestni ali podzavestni ravni.

- „Kaj pa, če žena ne more sprejeti nosečnosti?“ Nosečnost po posilstvu ali po povsem prehodnem odnosu lahko dejansko predstavlja katastrofo. Toda, ali je to razlog, da lahko povzročimo še eno nesrečo? Umor človeškega bitja, čeprav je še zarodek, je sam po sebi velika nesreča. Tega ne moremo z lahkoto prevzeti nase. To je dejanje, ki lahko ostane zapisano v telesu kot v zavestnem spominu in lahko povzroči hude motnje: krivda, ki se je žena ne more znebiti, agresivnost do moža, prijatelja ali do moških na splošno, tesnoba v spolnem življenju, ki ga ima lahko odslej za 'nevarno', bojazen, da ne bo nikoli 'dobra mati', potem ko je 'to naredila', itd.

- Kaj torej storiti v tej stiski? Najprej naj se žena zaveda, da v tej preizkušnji ni sama in da ima oporo. Mnoge mlade mamice so s pomočjo oseb in družin, ki so jim stale ob strani in jim materialno pomagale, svoje otroke sprejele. Pričujejo, da jim to ni uničilo njihovega življenja, prav nasprotno: otrok je pogosto bistveno pripomogel k njihovem razvoju in temu, da so zaživele bolj zrelo, odgovorno. Bil je vir resnične radosti.

- Če se zdi popolnoma nemogoče sprejeti materinstvo, obstaja še ena možnost, ki lahko na prvi pogled izgleda problematična: mlada mati se lahko odloči, da bo dala svojega otroka prve tri mesece po rojstvu zakonsko priznanim institucijam, ki ga bodo potem zaupale posvojiteljskim staršem. To je pogumno in razumno dejanje ljubezni do otroka in to je potrebno poudariti navkljub vsem, ki to obsojajo. Dobro je tudi vedeti, da je veliko staršev, ki želijo posvojiti otroka, a se njihova želja ne uresniči. Otrok ima torej velike možnosti, da bo našel družino, kjer bo srečen. Glede na vse to 'nezaželenemu' otroku ni nujno usojena nesreča.

- Za Gospoda ni nikoli nič izgubljeno. Če se zavemo, da smo storili hudo napako, nam božje odpuščanje, ki nam ga podari duhovnik v zakramentu sprave, na novo odpre vrata miru in veselja. Jezus ni prišel obsojat; prihaja iskat izgubljeno ovco v trnje, da jo dene na svoje rame in ozdravi.

Iz revije *On živi*

Vprašujete ODGOVARJAMO

LOJZE KUKOVICA DJ

1. Zanima me, kaj krščanski moralni nauk uči o tem, koliko otrok naj bi zakonci imeli?

Zakon je Bog ustanovil v dva namena: da bi človek v njem našel osebno srečo v prijateljskem in najbolj intimnem sožitju z osebo nasprotnega spola ter z namenom, da zakonca kot božja sodelavca rodita in vzgajata otroke, dokler jih ne pripeljeta do zadostne starosti in zrelosti, ko bodo sami zmožni stopiti v zakonski ali kak drug stan, kamor jih bo pač dobri Bog poklical.

Vaše vprašanje je, koliko otrok naj bi zakonca imela. To odvisi od več reči. Cerkev na to vprašanje odgovarja z zahtevo, da morata zakonca izvrševati „odgovorno očetovstvo“. To najprej negativno pomeni, da ne smeta tega važnega vprašanja prepustiti naravi ali slučaju. Naravi — kolikor jih bo pač prišlo ali kolikor nama jih bo Bog hotel poslati. Pozitivno pa pomeni, da morata zakonca sama priti do spoznanja in odločitve, koliko otrok hočeta imeti. Načelno je pravilno reči, naj bosta velikodušna pri odločanju o številu otrok, konkretno naj jih pa imata toliko, kolikor jih upoštevajoč vse okoliščine, v katerih se nahajata, po pameti moreta hraniti, vzgajati in jim poskrbeti vsega, kar bodo potrebovali za vstop v normalno samostojno življenje. Kaj vse k temu spada, seveda ni mogoče brez ozira na vsakokratni čas in razmere povedati. Da se bosta pravilno odločala v tej tako važni in težki zadevi, bosta potrebovala seveda tudi veliko luči od zgoraj, da ne bosta ne predrzno, pa tudi ne premalo zaupala v božjo previdnost in v svoje lastne moči.

V današnjem zmateriaziranem in potrošniškem svetu je nevarnost predvsem ta, da bi zakonca ne bila zadosti velikodušna za klicanje novih življenj. Okolje, v katerem nam je živeti, to zlasti v zahodnem svetu, ni naklonjeno velikim družinam. Vsi vemo, kako zlasti Evropa skoro izumira — Italija je, na primer, na vsem svetu dežela z najmanjšim številom rojstev in podobno se godi drugim evrop-

skim deželam. Tako je tudi pri tem vprašanju vidno, kako so božji zakoni modri in kdor se jih noče držati, bo že na tem svetu žrtev svoje nepokorščine.

Lepo je o tem vprašanju pred dolgimi desetletji govoril papež Pij XII, čigar besede so še danes zelo aktualne, morda še bolj sedaj kot tedaj, ko so bile izrečene. Takole je dejal: „Številne družine so od Boga najbolj blagoslovljene in od Cerkev najbolj čislane in ljubljene kot dragoceni zakladi... V družinah, kjer je vedno kakšna zibelka z otrokom v njej, cvetejo takorekoč same od sebe velike kreposti... Dobro urejena številna družina je kot neko vidno svetišče, v katerem je doma veselje in cvete svetost“. Tudi 2. Vatikanski

2. V modernem času se večkrat govori o tako imenovanih 'apokrifnih evangelijih', ki naj ne bi bili pravi evangeliji, čeprav govorijo o Jezusovem življenju in njegovem nauku. Mi lahko kaj poveste o tem?

Apokrifni evangeliji' (in ne samo evangeliji, ker obstajajo tudi druge take knjige) so tisti spisi o Kristusu, ki so bili napisani že v prvih časih krščanstva, ki pa jih Cerkev nikoli ni priznala za verodostojne, torej za pristna poročila o Jezusovem življenju in njegovem nauku. Kot kristjani vemo in sprejememo nauk Cerkev, da obstoje le štirje 'kanonični', to se pravi, pristni evangeliji, katerih avtorji so Matej, Marko, Luka in Janez. To sprejemamo, ker verujemo, da je Cerkev edina, ki nam more nezmotno povedati, katere knjige Stare in Nove zaveze spadajo k svetemu pismu, torej tudi, kateri evangeliji so njega del. Apokrifni evangeliji sicer poročajo tudi mnogo lepega in resničnega o Jezusu, a poleg resničnega tudi mnogo izmišljenega in legendarnega, česar Jezus gotovo ni ne učil ne delal.

Neka španska izdaja teh apokrifnih evangelijev obsega nič manj kot dva tisoč strani. Nekateri od teh se pripisujejo celo kakemu apostolu, drugi avtorji so pa nepoznani. En tak evangelij se na primer pripisuje apostolu Petru, drugi apostolu Tomažu in še drugi drugim apostolom. V teh evangelijih je veliko anekdo-

koncil hvali zakonce, ki so velikodušni v predajanju življenja: „Posebne omembe vredni so zakonci, ki po soglasni in dobro premišljeni odločitvi sprejmejo velikodušno večje število otrok, da jih primerno vzgojijo“.

Večje število otrok je za otroke same velik blagoslov, saj so poklicani k večnemu življenju, so pa tudi blagoslov za Cerkev, kadar prejmejo krst, pa tudi za dobrobit domovine. Izkušnja uči, koliko lepega veselja uživajo starši in otroci v številnih družinah, pa tudi koliko življenske samote in celo zagrenjenosti prestajajo zakonci in otroci z enim ali kvečjemu dvema otrokoma, kot je danes v mnogih deželah že skoro pravilo. ●

tičnega o Jezusovem življenju. Na primer, kako je otrok Jezus v Egiptu delal iz ilovice ptičke in jim dajal življenje s svojim vdihom. Ali pa kako Kristus dela čudeže, da z njimi kaznuje tiste, ki ga nočejo sprejeti. Podobnih zgodbic in legend je vse polno v teh evangelijih. Polno je pa tudi zemljepisnih in zgodovinskih zmot v njih.

V glavnem se ti evangeliji delijo v dve vrsti: prvi opisujejo Jezusovo otroško in mladostno življenje, drugi pa njegovo javno delovanje, njegovo trpljenje, smrt in vstajenje. Poleg apokrifnih, torej nepristnih evangelijev, obstajajo pa tudi apokrifna Pavlova pisma in celo apokrifno Skrivno razodetje.

Cerkev vseh teh spisov seveda nikdar ni sprejela za pristne. Že v drugem stoletju je namreč obstojal uradni cerkveni seznam svetopisemskih knjig, tako imenovani 'Muratorijev kanon', v katerem seveda ni nobenega apokrifnega evangelija ne kake druge apokrifne, nepristne svetopisemske knjige. Na vprašanje, ali bi smel katoličan kakšno takšno knjigo brati, je lahko odgovoriti: če se bralec zaveda in sprejme, da gre za spise, ki poleg mnogo resničnega o Kristusu in njegovem nauku vsebujejo tudi mnogo neresničnega

in legendarnega, potem bi ga smel brati. Če bi mu pa bilo takšno branje nevarno za njegovo pravo vero, potem ga seveda ne bi smel brati.

3. Kaj učita Cerkev in krščanska morala o ubijanju živali in o njih mučenju? Nekateri ljudje imajo to za pravi zločin. Ali ne uči res Cerkev, da moramo ljubiti vse, kar je Bog ustvaril in živali so božje stvari. Bi vam bil hvaležen, če mi o tem kaj poveste.

Naук Cerkev o tej točki že povzet v Katekizmu Katoliške Cerkev (št. 2414-2418). Prepisal vam ga bom, ker ga morda sami nimate pri roki. Takole pravi: „Živali in rastline so naravno namenjene za skupno dobro preteklega, sedanjega in bodočega človeštva... Gospodstvo, ki ga je Stvarnik dal človeku nad neživimi kot nad živimi bitji ni absolutno. Je v službi kakovosti življenja bližnjega, vključno bodočih rodov. Zahteva religiozno spoštovanje do celotnosti stvarstva.“

Živali so božje stvari in Bog jih obdaja s svojo budno previdnostjo. S samim svojim bivanjem dajejo Bogu slavo. Tudi ljudje jih morajo ceniti. Spomnimo se, s kakšno nežnostjo sta ravnala z živalmi sveti Frančišek Asiški in sveti Filip Neri.

Bog je zaupal upravo živali tis-

temu, ki je bil ustvarjen po njegovi podobi. Zato je upravičeno posluževati se živali za hrano in obleko. Lako se jih udomači, da pomagajo človeku pri njegovem delu in razvedrilu. Zdravniški in znanstveni poskusi na živalih, so z moralnega vidi-

ka upravičeni v pametnih mejah, ker pomagajo varovati in reševati človeška življenja.

Je pa proti človekovemu dostojanstvu brez potrebe prizadevati bolečine živalim ali jim jemati življenje. Tudi je človeka ne vredno zapravljati zanje velike vsote denarja, ki bi moral biti raje uporabljen za lajšanje bede ljudi. Lahko se ljubi živali, ne sme se jim pa dajati tiste ljubezni, ki smo jo dolžni le človeškim bitjem“.

Do tu Katekizem. Naj dodam k povedanemu nekaj pojasnil. Brez dvoma je zloraba in torej proti božji volji ter proti človekovemu dostojanstvu povzročati živalim bolečine in muke ali jih ubijati brez zadostnega razloga. Takšno postopanje bolj prizadene človeka, ki ga stori, kot pa žival, ki ga mora prenašati. Je namreč človeka ne vredno imeti in gojiti nepravilno odnos do živali, kar se godi, kadar jim povroča bolečine iz gole krutosti ali še iz kakih nižjih nagibov. Žival dojema bolečino, čeprav v pravem pomenu besede ne trpi, ker je trpljenje lastno le človeku, ki ga dojame ne le s čuti, ampak tudi z razumom. Ko ljudje trpimo, se trpljenja in bolečin tudi zavedamo, česar se žival ne. Zato so bolečine prizadete živalim neprimerno manj čutene kot človeške.

Naravna in še bolj krščanska morala nas uči, da smo dolžni varovati in ohranjati živalske zvrsti in jih predajati bodočim rodovom. Ne zato, ker bi imele živali kot takšne kakšne pravice do tega. Samo človek je namreč nosilec pravic in dolžnosti, živali nimajo ne enih ne drugih. Ljudje imamo dolž-

nosti do živali, namreč da z njimi ravnamo po pameti in v namene, za katere so bile ustvarjene. Smemo zatorej z vso pravico uporabljati živali za svojo hrano, pa tudi za druge namene, seveda vedno le v toliko v kolikor so nam res potrebne in koristne.

Na tem področju obstoji tudi nevarnost, da pademo v naravnost smešna pretiravanja. Nekaj takega, na primer, zagrešijo 'Branitelji pravic živali', kadar branijo 'pravice' le nekaterih živali, ne pa drugih. Tako brez vsakega pomišljanja preganjajo in uničujejo mravlje na svojih vrtovih, ubijajo nadležne muhe in komarje in nastavljajo pasti podganam in mišim v svojih hišah. In vendar so tudi ta bitja živali, torej z istimi 'praviciami' kot psi in mačke. Če imamo torej do enih tolikšno ljubezen, medtem ko druge neusmiljeno preganjamo, potem vršimo nedovoljeno 'živalsko diskriminacijo'.

Ravnati z živalmi na isti ali skoraj isti način kot s človeškimi bitji, je proti zdravi pameti in torej tudi proti moralnemu nauku. Kakor je tudi proti morali uničevati živali ali jim prizadevati nepotrebne bolečine. To je proti človekovemu dostojanstvu in zatorej tudi proti božji volji. Mimogrede je treba omeniti tudi, kako mnogi zagovorniki 'živalskih pravic' ne branijo z isto gorečnostjo in doslednostjo pravice še nerojenih otrok, ampak so prav nasprotno zagovorniki splava. Še več pa je takih, ki zapravljajo velike vsote denarja za živali, medtem ko kažejo prav malo ljubezni in dobrote, na primer, do revnih in zapuščenih otrok. ●

angleščini: Sonntag, Sunday, in si cer zato, ker se je Kristus sam imenoval 'Luč sveta'. Medtem ko se v ruskem jeziku naša nedelja imenuje 'voskresenje' - vstajenje, 'nedelja' pa njim pomeni - teden.

Velika noč je za kristjane ne samo nek dogodek, ki se ga spominjamo enkrat na leto. Je marveč nekaj, kar praznujemo vsak dan s sveto mašo - v tem malem koledarju, ki ga imenujemo teden. Vsaka nedelja je namrec Velika noč v malem, ko se kristjani skupaj veselimo in obnavljamo skrivnost Kristusovega vstajenja. Nedelja je za kristjana predvsem nek izbruh veselja in radosti, zato ga noben kristjan ne bo smatral za dan težke dolžnosti, ampak za dan veselega spomina največje krščanske skrivnosti. ●

IVAN LUŽOVEC

častni občan
mesta Caleta Olivia

Slovenski salezijanski duhovnik Ivan Lužovec je bil imenovan za častnega občana (ciudadano ilustre) mesta Caleta Olivia v provinci Santa Cruz.

Župan Fernando Fabio Cotillo, ki podpisuje dekret z dne 21. januarja 2004, utemeljuje to imenovanje z naslednjim razlogom:

„Na njegovi življenjski poti izstopa pomembno pastirsko delovanje, v katerem se je razdal z velikodušnostjo in globoko ponižnostjo, s čemer si je pridobil srce naše skupnosti.“

4. Ali je res vsaka nedelja tako važen dan, da smo dolžni prisostvovati sveti maši? Ne bi bilo vseeno, ko bi vsak vernik sam izbral, kateri dan v tednu bi izpolnil to dolžnost?

Glavni praznični dan tedna je nedelja. Na ta dan bolj slovesno kot druge dni v tednu praznujemo Kristusovo vstajenje. To je delala Cerkev že od apostolskih časov naprej. Zakaj? Ker je Kristus na nedeljo, ki je bil in je še prvi dan judovskega tedna, vstal od mrtvih. Že prvi kristjani so se

zato zbirali v nedeljah, da so se spominjali slavnega Kristusovega vstajenja in prisostvovali evharistični daritvi in pojedini. Zato tudi ni čudno, da so tudi že prvi kristjani ta dan imenovali 'Gospodov dan' - Dies Domini, Dominica. V nekaterih jezikih naša nedelja nosi tudi ime 'Sončni dan', na primer, v nemščini in

JUNIJSKA RAZMIŠLJANJA 2004

MARKO KREMŽAR

Leto za letom, že nad pol stoletja, je mesec junij - mesec spomina. Spominjamo se domobrancev, razoroženih članov slovenske narodne vojske, ki so bili pomorjeni tega meseca po koncu vojne; spominjamo se znanih in neznanih rojakov, ki so jih tiste dni komunisti morili ter metali v jame in prepade; spominjamo se mož, žena in otrok, ki so jih vse od prvih dni revolucije v letu 1941 pobili in mučili partizani po navodilih partije; spominjamo se vseh krvavih in nekrvavih žrtev komunističnega terorja na Slovenskem, da jim izkažemo hvaležnost in čast.

Prav pa je, če pomislimo včasih tudi na drugačne žrtve revolucije, celo na take, ki se dolga desetletja, nekateri vse do danes, prištevajo med 'zmagovalce'. Na različne načine so postali orodje revolucije, ta pa jim je v plačilo, s ideologijo sovražstva in z ustrahovanjem, zastrupljala dušo.

To so v prvi vrsti rojaki, ki so se pridružili partizanom v dobri veri, da se bodo na ta način borili za svobodo naroda, a niso imeli poguma ali možnosti, da bi jih zapustili, ko so spoznali, da je osvobodilni boj le krinka, za katero se skriva bratomorni prevrat. Bili so izigrani in to vedo. Vedeli so za zločine tovarišev, a so o njih molčali in s tem sprejeli nase del odgovornosti za storjeno zlo. Zmanjkalo jim je poguma. Nekateri od teh so kasneje spregovorili in s tem odkupili leta molka ter se osvobodili. A mnogi še molče.

Strah pred nasiljem je v letih revolucije in nato v desetletjih totalitarnega komunističnega režima, ohrotil nešteto dobrih, a šibkih ljudi. Poznali so resnico, a so vseeno ponavljali, kar jim je bilo narekovano. Na zunaj so lahko še samozavestni, a izgubili so samospoštovanje. Danes so del množice zlomljenih, vase zaprtih ljudi. Tudi oni so žrtve sistema, pred katerim so klonili.

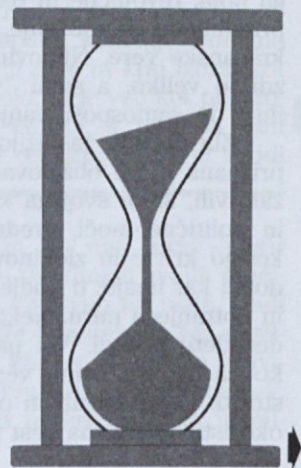
Dolga senca revolucionarnega nasilja pada tudi na nove rodove in ustvarja žrtve med sinovi in hčerami tako morilcev kot pomorjenih, tako preganjalcev kakor preganjanjih. Ko ugotavljajo, da se s spremembo družbenega sistema med Slovenci ni zmanjšalo število samomorilcev, bi se morali vprašati, če niso ti obupani in razočarani ljudje sad družbe v kateri nespokorjeni nosilci nekdanjega totalitarnega režima mladim niso mogli dati srčne toplote, idealov in smisla, in kjer njihove zlomljene in uničene žrtve niso mogle posredovati novemu rodu življenskega poguma in veselja.

Drugačne, prikrite in lahko bi rekli prostovoljne žrtve komunistične utvare pa je najti med tedanjimi ideologi, partijci in likvidatorji. Stopili so na pot zločina bodisi zapeljani po ideologiji, bodisi pod pritiskom, ali zaradi vabljenih obljub svojih voditeljev. To ne zmanjša njihove osebne odgovornosti za storjena dejanja, ki pa jim od vsega početka nalagajo neizprosno

breme krivde, nepomirljive vesti in konec koncev razočaranja. Bližnjim so jemali življenja, a z zločinom so zamrznili svoja. Teh, mrtvih duš, ki se že desetletja skrivajo pred svetom pod krinkami raznih borcev in herojev ni dosti manj, kot je krvavih žrtev revolucije, ki so trpele in umirale zaradi njihovih odločitev in po njihovih rokah. Desetletja so obvladovali vso oblast, s katero so si pridobili premoženja, vpliv in navidezni ugled. A kljub temu ostajajo moralne sirote. Morda se oni sami najbolje zavedajo, da je vse, kar imajo, zgrajeno na nasilju in laži. Zato se sredi notranje negotovosti neprestano in z vsemi sredstvi trudijo, da bi krivično pridobljeno opravičili in obdržali.

Že nad pol stoletja opravičujejo svoje medvojne in povojne zločine z narodnimi gesli. Od prvih dni revolucije so trdili, da osvobajajo slovenski narod, a so ga uklenili v verige najhujšega totalitarnega sistema, hkrati pa vzgojili rod materialističnih brezbriznežev, ki jim lastnega naroda ni mar. Oznanjali so, da se borijo proti krivicam kapitalizma, pa so sami postali kapitalisti. Prepričevali so rojake, da jim gre za socialno enakost, pa so bili sami najbolj neenaki, tako nekoč v totalitarizmu, kakor zdaj v demokratičnem družbenem sistemu. Od vseh nekdanjih revolucionarnih gesel so ostali zvesti le boju proti Cerkev. Krščanstvo so sovražili prej in sedaj, verjetno zato, ker jih opominja, da vesti ni mogoče umoriti, ker jih spominja, da obstojajo vrednote, katere so sami zavrgli in poteptali ter zato, ker s svojim naukom o trascendenci kaže na navideznost in končno praznino njihovih uspehov.

Sklicevali so se na zgodovino. Zgodovina naj bi opravičila vse njihovo revolucionarno nasilje in totalitarno prisilo. Zgodovina naj bi jim dala odvezo za umore civilistov na ljubljanskih ulicah in po deželi v prvih vojnih letih, ko se ni nihče z orožjem upiral njihovi OF; mar ni znano, da si revolucija mora ustvariti sovražnika? Zgodovina naj bi opravičila medvojne morije in povojne množične poboje, kajti revolucija mora uničiti nasprotnike, da si tako zagotovi potrebno totalno oblast. Zgodovina naj bi spregledala trpljenje in smrti v koncentracijskih taboriščih, kot sta bili v Sloveniji Teharje in Škofovi zavodi, kajti ali ni jasno, da ima revolucija v službi velikih reform pravico odvzemati svobodo? Zgodovina bo razumela nasilje partije, kajti raj na zemlji je mogoče doseči le s trdo in krvavo roko. A zgodovina je krenila svojo pot. Ni opravičila ničesar, a vsaj na

videz je marsikaj spregledala. Nekdanji revolucionarji, ki so se z zgodovino poigravali od vseh pričetkov pa vedo, da zgodovina ne pozablja. Lahko preteče nekaj časa predno se gotovih dejanj in dogodkov zave, a ne pozabi ničesar. Zato niso mirni.

Kot strokovnjaki za tek zgodovine so pravočasno zapazili, da ta ne poteka po njihovem tiru. Odvrkli so del ideoloških bremen, spremenili barvo in smer ter bili spet na 'valu zgodovine', a njihova dejanja so ostala zapisana v preteklosti. Čas navadno marsikaj zbrise, a nekdanji partijski teroristi vedo, da dejanj, zapisanih s krvjo in solzami, ni mogoče zbrisati. Treba jih je prikriti. Vedno so jih skrbno prekrivali s polami tiskane papirja, in tudi zdaj mečejo nanje kupe popisanih listov. Če že ni mogoče doseči, da bi jih zgodovina opravičila, naj ostane zakopana pod goro besed.

A mnogi od njih se vendarle boje, da bi kdo pričel brskati pod papirji, kar se kljub vsej pažnji rado dogaja. Pričeli so ustanavljati razne forume, ne le, da si pomagajo večati imetje in oblast ampak tudi da poskrbe, da bo gora papirja na preteklosti neprestano rasla. A kljub temu se ne otresejo negotovosti. Vedo, da so njihovi zločini le del velike morije, ki so jo komunisti vsega sveta izvedli nad človeštvom in katera presega po številu žrtev vse kar so zakrivile vojne in ostale zablode v pravkar minule dvajsetem stoletju. Grobišča in koncentracijska taborišča s katerimi so posejali Slovenijo, so kamenčki na mozaiku sto milijonov komunističnih žrtev po svetu. Strahotnost teh zločinov presega zmožnost domišljije generacije, ki je to dobo doživljala. Ko pa bo mogoče o tem strašnem holokavstu govoriti iz zgodovinske perspektive, se bo človeštvo zgrozilo in tudi slovenska družba se bo predramila iz moralne otroplosti. Nastal bo pretres in vihar zgodovine bo odnesel s preteklosti kupe popisane papirja, pod katerimi počiva in čaka - resničnost. In ko bo tako izginil s slovenske preteklosti zadnji po njihovem naročilu pisani papir, bodo nekdanji komunistični revolucionarji in njih potomci spoznali, da nimajo ničesar, s čemer bi mogli prikriti svojo moralno nagoto. Ta čas še ni prišel, a vsi, ki jih teži vest zaradi dejanj preteklosti vedo, da nekoč bo.

Po morju prelite slovenske krvi jim ostaja od vsega nekdanjega tako imenovanega narodnoosvobodilnega boja, revolucije in režima, ki ji je sledil, le krivično pridobljeno premoženje, nekaj oblasti in sovraštvo do krščanske vere. Njihovim nekdanjim žrtvam se morda zdi to veliko, a sami vedo, da jim ostaja ob izgubi iluzij in samospoštovanja, silno, silno malo.

Zla dejanja zaslužijo obsodbo, toliko bolj, če niso priznana in ne obžalovana. Vendar so rojaki, ki so jih zakrivali, sredi svojega krivično pridobljenega bogastva in politične moči, vredni pomilovanja. Kolikor se ne kesajo krivic in zločinov s pomočjo katerih so si pridobili kar imajo, ti ljudje ne najdejo življenjskega smisla in notranjega miru. Nekateri so še živi, drugi so v teku desetletij pomrli. Vsi pa so in bodo nosili v sebi do konca težo in nemir vesti za hudo, ki so ga pomagali storiti, ga prikrivati in opravičevati ali s katerim so se okoristili. Nemirna vest pa večja tudi nepriznani, prikri-

ti strah pred tem, kar pride. To breme ni lahko. Čeprav so se mogli ogniti sodbi ljudi, je sodba vesti neizprosna, a tudi ta ni ne zadnja in ne dokončna.

Res, zločin kliče po obsodbi in kazni, a celo najhujši zločin, storjen v času, naj bi bil poravnan s časno obsodbo in kaznijo. Prav odsotnost te otežkoča nekdanjim revolucionarnim teroristom in njih naslednikom spreobrnjenje in kesanje ter večja v njih tesnobo. Mnogi likvidatorji, ideologi in ovaduhi, terenci in komisarji, člani in voditelji partije, so že prestopili prag večnosti, drugi pa se bližajo trenutku, ko se jim bo iztekel čas, prav kakor nam. Nekateri so se svojih dejanj pokesali in se spravili z Bogom. Drugim pa je ta korak težak in potrebujejo, morda prav po priprošnji njihovih žrtev, še več božje milosti. Ne varajmo se, kljub videzu moči in nedotakljivosti, so ti ljudje polni bojazni. Nekaterim lahko pomaga prav ta prikrita tesnoba do spreobrnjenja. Bog daj, da bi bilo tako.

Med svojci žrtev komunističnega nasilja ni bilo nikoli opaziti izrazov sovraštva, do njih, ki so krivice zakrivali. Zahtevajo popravo krivic, a ne kličejo po maščevanju v zavesti, da lahko le odpuščanje pretrga verigo nasilja. Vsakdanja molitev k Očetu, s prošnjo, naj odpusti, kakor tudi oni odpuščajo, je bila in je vodilo veliki večini neizmerne množice vidnih in skritih žrtev komunizma na Slovenskem. So ljudje, ki so od prvih dni begunstva molili za spreobrnjenje njih, ki so jih preganjali. Ni malo takih, a se o tem navadno ne govori. Vendar je prav, da nove generacije vedo, kako so čutili in ravnali njihovi predniki.

Ob pogledu na moralno opustošenje, ki ga je pustil med slovenskim narodom komunistični prevrat, pa naj bi kristjani, ki smo bili po njem prizadeti, storili še en korak. Prosimo skupnega Očeta, naj nakloni ljudem,

ki so bili orodje revolucije, in ki se vse do danes z njo okoriščajo, milost kesanja in spreobrnjenja. Ne vemo, kakšni so bili razlogi za prvi korak, ki jih je privedel na pot nasilja. Poznamo njih dejanja, pa tudi neizpros-

IZPOD TRIGLAVA

TONE GORJUP

V DRUŽINI EVROPSKIH NARODOV. Prvi maj 2004 je bil dan praznovanja za Slovenijo, devet drugih držav in celotno Evropo. Slovenci smo po več letih načrtnih prizadevanj postali evropski državljani in enakopravni pri graditvi skupne prihodnosti. Pred dvajsetimi leti so bile to le oddaljene sanje. Bili smo del tiste Evrope, ki ga je oklepal komunistični sistem. Naši politični voditelji so prisegli na samoupravni socializem. Romali so v Beograd, Moskvo in središča tretjega sveta, kjer so vladali diktatorji, odedi s plaščem neuvrščenosti. In vendar so bili med nami ljudje, ki so verjeli, da bo Evropa nekoč drugačna. Na začetku osemdesetih let je takratni ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar zapisal: „Res je, da so razkosnost Evrope in politična, vojaška, narodnostna in verska nasprotja velika ovira za skupno delo. Tudi je res, da Evropa danes že dolgo ni več tako krščanska kakor na primer v srednjem veku. A ravno zato imajo danes kristjani in med njimi še prav posebej katoliška Cerkev veliko nalogo, da pomagajo graditi novo Evropo in da prispevajo svoj delež. To velja tudi za nas Slovence, saj je tudi za nas Evropa naša širša domovina in njena prihodnost je tudi naša skrb.“ Danes vsi lahko govorimo o naši širši domovini. In še nekaj ne smemo pozabiti. Povečala se je tudi naša ožja domovina. Padle so meje z Avstrijo in Italijo, kjer živijo deset tisoči naših rojakov.

V EVROPO Z BOŽJIM BLAGOSLOVOM. Tako kot v času plebiscita in kasnejše

razglasitve samostojne Slovenije, je imela tudi pri vrnitvi Slovenije v objem Evrope pomembno mesto duhovna priprava na ta dogodek. S tem namenom so slovenski škofje vernikom napisali posebno pismo, v okviru praznovanj pa so potekala številna molitvena srečanja in zahvalne svete maše. Že 29. aprila je bila sveta maša za domovino v ljubljanski stolnici. Somaševanje je ob nadškofjskem upravitelju škofu Andreju Glavanu in pomožnem škofu Alojžu Uranu ter drugih duhovnikov vodil apostolski nuncij v Sloveniji Santos Abril y Castelló. Na predvečer vstopa Slovenije v družino evropskih narodov je koprski škof Metod Pirih skupaj z goriškim nadškofom Dinom De Antonijem vodil slovesne večernice v frančiškanski cerkvi na Kostanjevici v Novi Gorici. Državna meja je doslej potekala tik pod cerkvijo in tako zaprla pot mnogim prebivalcem Gorice, ki so pred tem stoletja prihajali v to Marijino cerkev. Isti večer se je na Matajurju, ki leži med Slovenijo in Italijo, zbrala množica ljudi, da bi pozdravili vstop Slovenije v Evropsko zvezo. Ob tej priložnosti sta videmski nadškof Alfredo Battisti in koprski pomožni škof Jurij Bizjak poleg planske koče darovala mašo pred verniki iz Nadiške doline, Terskih dolin in Videmske pokrajine ter Slovenci, ki so prišli iz Posočja in od drugod. V narodnem svetišču pri Mariji Pomagaj na Brezjah je 1. maja sveto mašo za domovino daroval

apostolski nuncij Santos Abril y Castelló. Po maši je sledil kratek kulturni program ter blagoslov slovenske, evropske, Marijine ter papeške zastave pred kipom papeža Janeza Pavla II. Istega dne sta v mariborski stolnici sveto mašo darovala dublinski nadškof koadjutor Diarmuid Martin in mariborski škof Franc Kramberger. Tudi v številnih drugih krajih so pripravili slovesna bogoslužja, še zlasti ob meji, kjer so se srečevali verniki nekoč zares oddaljenih, danes pa sosednjih župnij. Opoldne 1. maja se je po naročilu škofov po vsej Sloveniji razlegalo praznično zvonjenje in slovesno pritrkavanje.

PRAZNOVANJA OB VSTOPU V EVROPSKO ZVEZO so potekala po številnih slovenskih krajih. Posebej slovesno je bilo na osrednji državni proslavi v Novi Gorici oziroma Gorici, kjer sta bila glavna govornika predsednik slovenske vlade Anton Rop in predsednik Evropske komisije Romano Prodi. Slednji si je ta kraj izbral kot simbolno mejo, ki je več kot pol stoletja delila Gorici, s tem pa tudi Evropo. Ob tej priložnosti je Prodi

nost časa. Zato prosimo neskončno pravičnega in usmiljenega Boga, naj ti njegovim otroci, prav kakor mi vsi, zadostijo za svoja slaba dejanja v času in ne v nepreklicni večnosti. Pri tem naj nas ne skrbi, da bi bilo za kaj takega prepozno, saj prošnje usmerjene v večnost, niso omejene po našem času.

Taka molitev bo najlepša počastitev pomorjenih in preganjanih žrtev revolucije. Možje, žene, dekleta in

fantje likvidirani med vojno in po njej, prav kakor domobranci na zadnji poti, niso preklinjali svojih mučiteljev. V večnost so odhajali z molitvijo na ustih. Tudi naš spomin nanje in na vse žrtve komunističnega nasilja naj bo leto za letom glasen klic po resnici in praviči, pa tudi prošnja za duše krvnikov in preganjalcev, kot izraz osebnega odpuščanja in krščanskega usmiljenja. ●

izrekel dobrodošlico ne le Slovincem, ampak vsem petinsedemdesetim milijonom novih državljanz Evropske zveze. Dejal je, da lahko le združeni ohranimo in spodbujamo našo neodvisnost v svetu, naše vrednote in naš model gospodarskega, političnega in družbenega razvoja. Poleg Nove Gorice in Ljubljane so državne prireditve ob širitvi Evropske zveze gostili še na tromeji z Avstrijo in Italijo ter z Avstrijo in Madžarsko, pa tudi v Gornji Radgoni, Hodošu in v Bovcu. Zanimivo je, da so na vseh tako imenovanih državnih prireditvah govorili predvsem nekdanji zapriseženi komunisti, pri čemer je šlo mnogim na smeh, saj se je čutilo, da ne govorijo iz prepričanja. To tudi ni tako nenavadno, saj smo v Evropo vstopili s prečiščeno vlado, v kateri so zastopane le stranke, ki so izšle iz prejšnjega totalitarnega sistema. Razmerje sil se pozna tudi v državnem zboru, zlasti pa v gospodarstvu, medijih in lastništvu kapitala. Tako je na primer državni zbor 7. maja zavrnil predlog zakona o odnosih s Slovenci, ki živijo zunaj meja Republike Slovenije in ki bi slednjim prinesel precej ugodnosti in pravic. Politična elita, ki nam trenutno vlada, slovenstva nima za vrednoto, nacionalni ponos in ljubezen do domovine nista v njihovem programu.

ROJSTNI LIST SLOVENSKE KULTURE. V razstavnih dvorani narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani so 17. maja odprli razstavo naših srednjeveških pisnih spomenikov. Pripravil jo je vodja rokopisnega oddelka Mihael Glavan. Kot je poudaril, želijo z njo zdaj, ko smo združeni v skupni državi - Evropski zvezi, opozoriti na čas, ko smo že skupaj ustvarjali evropsko duhovno zgodovino. Na razstavi, ki ima naslov *Rojstni list slovenske kulture*, so do 20. junija na ogled štirje osrednji slovenski pisni spomeniki. Na prvo mesto spadajo *Brižinski spomeniki*, ki jih hrani Bavarska državna knjižnica v Münchnu. Gre za najstarejši zapis slovenščine, ki je nastal med letoma 972 in 1039. Ohranil se je v mašni knjigi freisinškega škofa Abrahama; ta škofija je imela v posesti

tudi del Koroške. Prvi in tretji brižinski spomenik predstavljata obrazca splošne spovedi, v drugem pa je pridiga o grehu in pokori. V drugem dokumentu - *Celovškem rokopisu*, ki ga imenujemo tudi *Rateški*, so zapisane tri osnovne krščanske molitve Očenaš, Zdrava Marija in Apostolska vera. Ta rokopis, ki ga hrani deželni arhiv v Celovcu, je nastal okrog leta 1370. Naslednji je *Stiški rokopis*, ki je nastal v prvi polovici 15. stoletja v cistercijskem samostanu v Stični. Rokopis, ki ga hrani rokopisni oddelk Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, je poleg obrazca skupne spovedi še začetek velikonočne pesmi, priklíc Svetega Duha in Marijina pesem Češčena bodi. Tu je še Černjenski ali *Čedadski rokopis*, ki ga hrani Arheološki muzej v Čedadu. Gre za manjšo knjižico, kjer so na robovih listov zapisana slovenska osebna in krajevna imena. Na razstavi je tudi precej drugega gradiva, ki je povezan z omenjenimi rokopisi.

I ZBRANA DELA JANEZA JALNA. Mohorjeva družba Celje je po vzoru izbranih del Finžgarja, Meška, Pregla in Detele v svoj založniški program sedaj uvrstila Izbrane spise duhovnika in pisatelja Janeza Jalna, ki ga mladi poznajo predvsem po romanu Bobri. France Pibernik je v štiri knjige uvrstil vsa temeljna Jalnova dela, poleg romanov tudi manj znane drame in krajšo prozo, ter jih pospremil s pripombami, komentarji in pojasnili. Izbrani spisi v prvi knjigi prinašajo z romana Ovčar Marko in Cvetkova Cilka, v drugo knjigo sta uvrščena roman Trop brez zvoncev in izbor novel Previsi. Tretja knjiga prinaša roman Ograd in dramsko trilogijo: Dom, Srenja, Bratje, v četrti, ki še ni izšla, pa bodo Bobri.

200-LETNICA MILOŠA KÜZMIČA. 11. aprila je minilo 200 let od smrti prekmurskega katoliškega pisatelja in duhovnika Miloša Küzmiča. Po duhovniškem posvečenju je bil do smrti župnik pri Svetem Benediktu. Privedil in prevedel je vrsto knjig za cerkvene potrebe od knjige z berili in evangelijski, do katekizmov, molitve-

nikov in cerkvenih pesmaric. Za šolske potrebe je pa napisal Slovenski abecednik in priročnik za narodne šole. Miloš Küzmič je bil obenem pomemben tudi kot narodni buditelj Prekmurcev tako v vlogi duhovnika kot šolskega nadzornika. V spomin na slavnega rojaka je mariborski po možni škof Jožef Smej 25. aprila v Kančevcih blagoslovil spominsko obeležje. Tam je potekal tudi znans-tveni simpozij ob njegovi 200-letnici smrti, na katerem so predavatelji osvetlili to izredno osebnost 18. stoletja in pomen njegovega pisateljevanja za prekmurskega človeka.

Misti, maj 2004

NOVICE IZ KATOLIŠKEGA SVETA

V Kremlju se spet postijo

Ruski predsednik Vladimir Putin je odredil, da smejo v postnem času vsi njegovi sodelavci jesti le postne jedi. V Kremlju je bil od Lenina do Konstantina Černenka (+1985) doma bojeviti ateizem, zdaj se pa spet ravnajo po pravoslavnem geslu „Moliti je treba z usti in z želodcem.“

V postu se tako izogibajo uporabi vseh živalskih izdelkov, torej mesa, a tudi jajc in mleka, masla in sira. Kuhajo le z rastlinskimi oljem, pri eni tretjini postnih dni pa shajajo sploh brez vsake maščobe. Odpovejo se tudi alkoholu in nikotinu. Ob nedeljah in praznikih v postu pa ribje jedi in kozarec piva niso le dovoljeni, ampak celo prepisani.

Še leta 1988 se je 90% Rusov imelo za neverne, danes pa kar dobri dve tretjini prebivalstva izraža pripadnost pravoslavju. (Kath.net, 7.3.2004)

Lažni prerok Marx na 1. mestu

Po glasovanju v oddaji „Naši najboljši“ na nemški televizijski postaji ZDF, pri katerem je sodelovalo 3,3 milijona gledalcev, so se kot najboljši nemški ljudje uvrstili na vrh tabele politik Konrad Adenauer, verski reformator Martin Luther in na 3. mesto Karl Marx - v deželah nekdanje NDR pa celo na 1. mesto -, čeprav je že kot maturant oznanjal sovraštvo in nasilje, isto pa je storil tudi v Komunističnem manifestu. Po besedah znamenitega nemškega politologa Löwa je bil Marx antisemit, sovražnik slovanskih narodov in pionir terorizma. Marxovi učenci - prepričani marsisti - so odgovorni za smrt 85 milijonov ljudi. (Kath.net, 11.1.2004)

30. obletnica smrti g. JANKA MERNIKA

JOŽE TOMAŽEVIČ

Po šestih tednih Vetrinja so nas razporedili po praznih taboriških Avstrije. Največji transport je prišel v Lienz-Peggetz; več tisoč nas je bilo. Peljali so nas iz Celovca v živinskih vagonih. Drugi transport je bil za Spittal, potem Judenburg, Trofeiach, itd. Z nami je šel tudi g. Mernik in po nekaj mesecih je že našel posebno barako; sicer ne veliko, kot so bile ostale barake v taborišču, toda streha je bila in tam je on ustanovil 'Mladinski dom' za mladino. Mnogo večerov, posebno poleti, smo prebili v tem domu in predno smo se razkropili po naših barakah, nas je peljal v kapelo, kjer smo opravili kratko večerno molitev. Skupaj s pomočniki nas je vadil za nastope na akademijah in igrah. Hotel je, da bi mladina bila zmeraj zaposlena, lenarjenja ni prenesel in večkrat je v pogovoru omenil, da bomo počivali na drugem svetu. Tega se je držal prav do zad-

Čeprav sam begunec, je že prve dni prihoda na to polje mislil na to, da je mladini treba preskrbeti šolo in razvedrilo. Imel je zelo dobre pomočnike: g. Rudija Kneza, učitelja g. Martina Mizerita in še druge, toda naj omenim le najbolj vidne. Že na vetrinjskem polju smo imeli otroci tekme, kot na primer plezanje na mlaj do zastave, ali z ročajem žlice v ustih ter z vodo v žlici potem prehoditi oziroma skoraj preteči vsaj 20 m; poglavitno je bilo, da si moral prinesiti v žlici čim več vode na cilj. To so bile prve igre, ki sem jih igral v begunstvu na vetrinjskem polju. Tam sem se prvič srečal z g. Mernikom kot 14 letni pobič. Zadnje dni maja smo gledali, kako so odhajali naši domobranci v Italijo, vsaj tako so jim lagali naši 'zavezniki' Angleži. Bogu hvala, da smo imeli takrat osebo v taborišču, ki se je upala najvišjim častnikom te vojske zabrusiti v obraz, češ, izdali ste nas, mi pa smo med vojno skrivali za ceno našega življenja vaše padalce. To je bil primarij dr. Valentin Meršol. Naj bo na tem mestu povedano, da nas je SAMO ON in nihče drug rešil takrat v Vetrinju, da Angleži tudi nas civilne begunce niso vrnili v takratno Jugoslavijo.

V sredo, 12. maja, je preteklo točno 30 let, kar je umrl v bolnišnici San Juan de Dios v Ramos Mejiji velik Slovenec in dolgoletni mladinski voditelj, katehet in salezijanski duhovnik Janko Mernik. Ob tej priložnosti smo se vsi, ki smo ga poznali in ga imeli radi, udeležili sv. maše v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji. Sv. mašo zadušnico je daroval ob 18. uri salezijanski inspektor za Argentino, g. Jože Repovž ter se med opraviлом z lepimi besedami spomnil pokojnika.

Janko Mernik se je rodil 1. marca 1914 pri sv. Juriju ob Ščavnici očetu Matiju in materi Mariji Vesnjak. V duhovnika ga je posvetil 14. junija 1944 v Ljubljani škof dr. Gregorij Rožman.

Ko je po vsej Evropi nehala šestletna svetovna vojna in je utihnilo orožje, se je v naši domovini Sloveniji šele začelo. Na tisoče dobrih ljudi je moralo zapustiti domovino in se podati na tuje. Na vetrinjskem polju smo pred 59 leti znašli ljudje vseh starosti in poklicev pod milim nebom za šest tednov. Med nami je bil tudi g. Janko Mernik. Kdo od takratne mladine ni poznal tega mladega duhovnika?

Levo: Peggetz: VI. oddelek ljudske šole, 1.6.1946 — Na sredi, od leve: g. Janko Mernik, Aleksander Majhen in Martin Mizerita.
Desno: Mladinski dom, Spittal, 1947. Mladinski pevski zbor (deklince vodila gđc. Gospodarič, dečke pa Rudi Knez).

Lienz — Peggetz, leta 1946. V sredini primarij dr. Valentin Meršol.

njega. V taborišču je začel izdajati mesečno tiskovino na ciklostil: 'Begunska mladina'. Par vezanih izvodov je prišlo tudi v Argentino. Torej se le ni vse izgubilo. Nikdar pa ne bom pozabil tekme s vprašanji iz krščanskega nauka. To se danes sliši malo starinsko in pozneje se ni več ponovilo. Bilo je v Peggetzu pri Lienzu v nedeljo, 9. septembra 1945 popoldan, zunaj taborišča na travniku. Pri komisiji je bil med drugimi tudi takratni kranjski dekan g. Matija Škerbec. Pri tej tekmi sem nastopal tudi jaz in bilo nas je več kot sto. Vsak je dobil tri vprašanja iz takratne knjige krščanskega nauka za osnovne šole. Ker smo skoraj vsi zdrdrali odgovore na vprašanja, so nam potem vsakemu dali še po eno vprašanje s pripombo, da bo vsak izključen, če bo le zamenjal besedni red, kot je v knjigi. Tudi drugič je le malo šolarjev izpadlo, vsi ostali smo bili zmagovalci. Vsi nastopajoči so dobili potem spominske podobice, zmagovalci pa še posebej podpisane od kateheta in z imenom zmagovalca. Še danes hranim obe.

Toda g. Mernik se ni posvečal samo verskemu področju, tudi za šport je bil navdušen: za nogomet, odbojko, namizni tenis, šah; tega zadnjega je tudi sam rad igral. Že prej sem omenil, da je imel odličnega pomočnika v osebi Rudija Kneza. Ta je vodil v mladinskem domu deklški zborček. Mnogi se bodo spomnili, da

so peli pri mladinskem zboru pod taktirko g. Kneza. Pred koncem leta 1946 ali natančno 14. novembra se je vse taborišče Peggetz preselilo v Spittal na ukaz angleških zasedbenih sil. Prebivalstvo spittalskega taborišča se je podvojilo. Ker je bilo v Spittalu tudi dobro organizirano življenje na vseh poljih, smo iz Lienza prinesli še nov naboj in tako je potem steklo še bolj pestro življenje. Mladinski dom je spet dobil svojo barako blizu kapele ali nasproti gimnazije; razdeljeno je bilo na dečke in deklice. Dekliški del je vodila gđc. Danica Milavec, zvesta Mernikova sodelavka. V tej baraki smo imeli poleg iger tudi vaje za nastope in v zimskem času razna predavanja spremljana z diapo-

Mladinski dom, Spittal, leta 1948. Gđc. Danica Milavec (zgoraj desno) je vodila deklški del v Mladinskem domu.

zitivni. Tu sem prvič videl diapozitive na platnu, skoraj vedno z versko vsebino. Med šolskimi počitnicami so nas peljali za tri tedne k Hodiškemu jezeru in naslednje leto h Klopinijskemu jezeru na Koroškem, toda mene pri zadnjem ni bilo, ker sem bil že prestar. Na vsakem od teh taborenj nas je spremljal g. Mernik.

V začetku leta 1948 se je začelo šušljati v taborišču, da bomo morali zapustiti Evropo in prihajale so razne komisije iz ameriških držav, najprej iz Kanade ter so pobrale vse zdrave in močne ljudi za delo na polju in v gozdovih. Le družin ni hotel nihče. Potem je prišla novica kot strela iz jasnega: Argentina sprejme vse, tudi družine. Danes vemo, da nam je to izposloval g. Janez Hladnik. Velika večina se je takrat prijavila za Argentino in z nami je odšel tudi g. Mernik. Nekateri se boste še spomnili, kje nas je sprejemal argentinski poslanik, ki je prišel z Dunaja v taborišče in nam podpisoval dovoljenja za Argentino, pisal se je pa Virasoro. Uganili ste, v prostorih Mladinskega doma v Spittalu. Zadnje mesece leta 1948 so začeli odhajati prvi transporti za Argentino. Taborišče se je začelo prazniti. G. Mernik je odšel na pot takoj po novem letu 1949 in je prišel v Buenos Aires sredi februarja. Ko sem dober mesec za njim prišel tudi sam, sem ga našel v zavodu Janeza Evangelista v Boki.

Vseskozi je iskal, kako bi slovenski mladini lahko največ koristil. Že leta 1950 je prišel v zavod Don Bosca v Ramos Mejiji in tam ustanovil oratorij Dominika Savia, za Slovence pa Mladinski dom in tam smo prišli

Na ladji "General W. C. Langfitt" ob prihodu v Argentino, 14. februarja 1949.

iz Avstrije našli to, kar smo imeli že v begunskem taborišču: dom, nogometno igrišče, namizni tenis, šah in sestanke. Pred vsakim mesečnim sestankom smo imeli sv. mašo. Nekoč se je tega sestanka udeležil tudi naš škof begunec dr. Gregorij Rožman. Po tem sestanku je bil asado v hladni senci pred mladinskim domom. Ko je prevzvišeni videl toliko pečenega mesa, je bil v skrbeh, kdo bo vse to pojedel...

Janko Mernik SDB je bil velik Slovenec. V začetku, ko nismo še imeli skupnih krajevnih domov, je on vsaki naši organizaciji izposloval prostore za sestanke. Spomnim se, da so bili prvi sestanki SFZ ravno v Don Boscovem zavodu. Tudi stražarji so imeli tu sestanke, Slovensko državno gibanje, pa občni zbor preživelih domobrancev, čeprav so se pozneje razšli na dvoje. Če je le mogel, je Mernik vsem rad ustregel.

Ko so v San Justo prišli na idejo o rednih slovenskih nedeljskih mašah, je bil takoj za to. Mnogo let je bil prvi župnik sanjuške srenje. Vem pa tudi, da je imel levji delež za pobudo in nakup 'Našega doma'. Službo župnika je opravljal toliko časa, dokler mu je zdravje dopuščalo, potem ga je

moral opustiti.

Leta 1959 je prišel na misel, da bi postavil v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji slovenski oltar Marije Pomagaj, na vsako stran oltarja pa lesena kipa slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Pod oltarjem naj bi bila upodobitev slovenske družine, ki gre v begunstvo. Umetniku g. Tonetu Oblaku je predlagal, da bi napravil relief Marije Pomagaj v obliki kroga, oba svetnika in pa družino, ki gre v begunstvo. Nekatere nas je naprosil, da smo po okolici nabirali prispevke za oltar. Vse to je izpeljal. Oltar je bil blagoslovljen 3. januarja 1960 in še danes priča, da so v tem kraju živeli in še živijo Slovenci. To je najlepši spomenik na g. Janka Mernika v Argentini. Za 30. obletnico

njegove smrti je g. Tone Oblak dan prej oživil barve na Marijinem reliefu, očistil oba svetnika ter spodnji relief, da je izgledalo, kot da bi jih pravkar izdelal. Za ves ta trud se mu je salezijanski inspektor v Argentini g. Jože Repovž osebno zahvalil pred Marijinim oltarjem vpricho nas vseh. Bilo je zares lepo število prisotnih pri sv. maši. Za konec smo pred oltarjem zapeli več pesmi Mariji v čast, potem pa smo se razšli na domove.

Mladinski dom, Don Bosco, Ramos Mejija, leta 1960.

SLOVENSKE SOBOTNE ŠOLE V ARGENTINI V LETU 2003

OSNOVNE ŠOLE

Slovensko osnovno šolo je obiskovalo: *slovensko govorečih*: 381 učencev (deklic: 194; dečkov: 187); *špansko govorečih (ABC po slovensko)*: 90 učencev (deklic: 44; dečkov: 46); *skupaj*: 471 učencev (deklic: 238; dečkov: 233). Poučevalo je 103 učnih moči!

Šola župnika JAKOBA ALJAŽA

v Bariločah

Učencev: 21 (deklic: 10; dečkov: 11); *voditeljica*: Danica Jerovšek Mavrič; *učiteljice*: Veronika Razinger Grohar, Alenka Arnšek, Veronika Vivod Bertonec, Klavdija Kambič, Anica Arnšek Magister; *telovadba*: Ivan Kočar.

ABC po slovensko v BARILOČAH

Učencev: 20 (deklic: 11; dečkov: 9); *voditeljica*: Terezka Marn Žužek; *namestnica*: Vesna Mežnar; *učiteljice*: Marija Osojnik López, Eva Smersu Hernández, Marjana Jerman; *pomočnica*: Marija Brajdih Eiletz.

Šola FRANCETA BALANTIČA v San Justu

Učencev: 110 (deklic: 62; dečkov: 48); *voditeljica*: Angelca Klanšek; *verouk*: Toni Bidovec, Lučka Bergant Uštar; *učiteljice*: Ivana Tekavec, Danica Malovrh, Irena Urbančič Poglajen, Bernarda Krajnik, Lučka Oblak, Marija Zupanc Urbančič, Saška Urbančič, Marta Petelin; *prilagoditeljica*: Nadja Žgajnar; *petje*: Marija Štrubelj Krajnik, Kristina Skvarča Šenk; *telovadba*: Monika Klarreich; *knjižničarki*: Alenka Belič Fantini, Julka Furlan; *splošna pomoč*: Lenči Štefe; *predsednik odbora staršev*: Tone Malovrh.

Šola škofa FRIDERIKA BARAGE v Slovenski vasi

Učencev: 19 (deklic: 7; dečkov: 12); *voditeljica*: Lucijana Servin Čeč; *verouk*: Janez Petek CM, Janez Cerar CM, Jaka Barle CM; *učiteljice*: Marta Servin, Gizela Grbec, Monika Urbanija Koprivnikar, Rotija Grbec, Olga Sladič Fink; *predsednica odbora staršev*: Marjana Burja Žitnik.

ABC po slovensko v SLOVENSKI VASI

Učencev: 14 (deklic: 8; dečkov: 6); *učiteljice*: Marjetka Urbanija, Monika Urbanija Koprivnikar, Mimi Bokalič, Cvetka Urbanija.

Šola sv. CIRILA IN METODA v Mendoza

Učencev: 7 (deklic: 2; dečkov: 5); *voditeljica*: Lenčka Božnar; *verouk*: Rezka Novak Nemanič; *učiteljica*: Rezka Novak Nemanič; *petje*: Boris Bajda;

ABC po slovensko v MENDOZI

Učencev: 11 (deklic: 11; dečkov: 8); *učiteljice*: Lenčka Božnar, Nežka Bajda Bellandi, Stazi Mlinar Anton; *petje*: Boris Bajda; *knjižničarka*: Helena Hirschegger Štumberger; *predsednica odbora staršev*: Rezka Novak Nemanič.

Šola škofa JEGLIČA v Slovenski hiši v Buenos Airesu ABC po slovensko

Učencev: 40 (deklic: 20; dečkov: 20); *voditeljica*: Nevenka Jelenc Čop; *učiteljice*: Lučka Mehle, Mihaela Grbec, Pavla Grbec, Ingrid Ahlin, Nora Rakovec Vitacca, Marjana Kovač Batagelj; *pomočnice*: Saška Jelenc Vodnik, Itati Grbec, Irena Žužek; *odbor staršev*: Metka Trpin Zafra, Mojca Teraš Bedoyan.

Šola JOSIPA JURČIČA v Carapachayu

Učencev: 19 (deklic: 7; dečkov: 12); *voditeljica*: Ani Klemen; *verouk*: Anka Pleško García; *učiteljice*: Ani Senovršnik Resnik, Andrejka Papež Córdoba, Helena Fink Žnidar; *predsednik odbora staršev*: Jože Novak.

ABC po slovensko v CARAPACHAYU

Učencev: 4 (deklic: 2; dečkov: 2); *učiteljica*: Marta Korošec Delbene; *pomočnica*: Helena Skarlovnik.

Šola JANEZA E. KREKA v Tucumanu

Učencev: 3 (deklic: 2; dečkov: 1); *voditeljica*: Jožejka Debeljak Žakelj; *učiteljica*: Evica Draksler.

Šola FRANCETA PREŠERNA v Castelarju

Učencev: 66 (deklic: 39; dečkov: 27); *voditeljica*: Marjana Hribar Vivod; *podvoditeljica*: Mojca Prešeren Jelenc; *verouk*: dr. Alojzij Kukovica DJ, Marjana Magister; *učitelji*: Lučka Rant Papež, Marjana Bitenc Gaser, Helena Zarnik, Nadica Kopač Grohar, Irenka Zarnik, Monika Češarek Kenda, Anka Savelli Gaser, Magda Gaser Češarek, Matjaž Čeč; *nadomešča*: Veronika Zorc; *petje*: Mojca Prešeren Jelenc; *tajnica*: Magda Gaser Češarek; *knjižničarki*: Lenčka Likozar Komar, Monika Mehle Jerovšek; *predsednik odbora staršev*: Andrej Golob.

**Šola škofa
GREGORIJA ROŽMANA
v San Martinu**

Učencev: 39 (deklic: 20; dečkov: 19); *ABC po slovensko:* (1 deklica); *voditeljica:* Nina Pristovnik Díaz; *verouk:* dr. Jure Rode, Olga Dolenc Kociman; *učitelji:* Lučka Petkovšek, Marta Rupnik Jerman, Marjeta German Žagar, Vera Breznikar Podržaj, Tone Podržaj, Viktor Leber; *petje:* Lučka Marinček Kastelic; *ABC po slovensko:* Regina Truden Leber.

**Šola škofa ANTONA
MARTINA SLOMŠKA
v Ramos Mejiji**

Učencev: 97 (deklic: 45; dečkov: 52); *voditeljica:* Helena Rode; *verouk:* Franci Cukjati; *učiteljice:* Olgi Bohinc, Patricija Mugerli, Aleksandra Omahna, Erika Ribnikar, Gabrijela Malovrh, Mojca Vombergar, Helena Loboda Oblak, Meta Debeljak Vombergar, Veronika Grabnar Pregelj, Olga Šemrov Omahna; *petje:* Marcelo Brula; *telovadba:* Alenka Čop Malovrh, Franci Urbančič; *knjižničarki:* Kristina Kremžar Rode, Marjana Poznič Mazieres; *predsednica odbora staršev:* Karla Malovrh Jakoš.

**SLOVENSKI
SREDNJEŠOLSKI TEČAJ**

**ravnateljja MARKA
BAJUKA
v Buenos Airesu**

Dijakov: 173; *ravnateljica:* prof. Neda Vesel Dolenc; *profesorski zbor:* lic. Sonja Avguštin, Janez Cerrar CM, Franci Cukjati, dr. Andrej Fink, lic. Rok Fink, dr. Štefan Godec, prof. Lučka Marinček Kastelic, dr. Marko Kremžar, Marjan Loboda, prof. Alenka Magister, Anica Mehle, prof. Metka Mizerit, Tone Mizerit, prof. Mirjam Oblak, Kristina Jereb Qualizza, Lojze Rezelj, msgr. dr. Jure Rode, arh. Jure Vombergar in lic. Terezika Prijatelj Žnidar; *tajnica:* Alenka Jenko Godec. ●

LETO BREZ SONCA

MARKO KREMŽAR (2)

Odhod

Na začetku prvega zvezka je zapisano: '8. V. 1945'. Ta dan, bil je torek, smo zapustili Ljubljano.

Večji del svojih domobranskih mesecev sem prebil v četi za zvezo, ki je iz neke šole za Bežigradom, spremenjene v vojašnico, skrbela za oskrbovanje telefonskih zvez po deželi. Ilegalno pa je imela naša četa nalogo, da bo v trenutku zavezniškega izkrcaja na bližnji jadranski obali, v kar smo trdno upali, branila in ohranjala zveze v glavnem mestu. Zato je že nekaj dni pred tretjim majem, ko je Narodni odbor nastopil v javnosti s sklicanjem parlamenta, naša četa zasedla in utrdila Glavno pošto. Strojnice smo imeli obrnjene čez cesto proti hotelu Slon, kjer je bila nemška komanda. Skozi hotelska okna pa je vrsta dobro prikritih nemških strojnic gledala proti nam.

Od štirih vodov, ki jih je imela naša četa, so bili tiste dni trije nastanjeni na pošti, eden pa je ostal v vojašnici kot rezerva in za oskrbo. V tem sem bil jaz. Menda je bilo četrtega maja, ko me je poklical komandir čete nadporočnik Ramškar in rekel, da morava s prijateljem Zmagom Rupretom, ki je imel ležišče na pogradu poleg mene, takoj na domobransko poveljstvo in nastopiti tam službo telefonistov. Baje so potrebovali okrepitev. Verjetno ni bilo naključje, da je za to nalogo izbral naju. Bila sva med najmlajšimi v četi in morda se mu je zdelo, da se bova kot študenta tam najbolje znašla. Lahko pa tudi, da je poslal iz čete vojaka, ki nista bila preizkušena v boju in ju je najlažje pogrešal.

Hitro sem zložil odejo, jo stlačil v nahrbtnik, nataknil plašč, pograbil puško in stal pred dežurnim narednikom, ki je že čakal na naju s potrebnimi papirji. V hladnem jutru sva prikorakala do štaba in se predstavila poročniku, ki je skrbel za red in zveze. Pokazal nama je telefonsko centralo, pri kateri je sedel mlad domobranec. Predstavil naju je in povedal, da smo odslej mi trije odgovorni za telefon.

Vsak je imel dve uri službe pri centrali, dve uri je moral biti na razpolago in dve uri je bil prost. Delovno sobo smo delili s kurirji, ki so imeli v drugem kotu svojo mizo s telefonom. Koliko je bilo kurirjev, ki so bili po večini mladi fantje, nisem vedel, ker so se menjavali. Tisti dve uri, ko smo morali biti telefonisti 'na razpolago', smo navadno prebili v družbi z njimi, a midva, ki sva prišla iz čete, se nisva mogla dobro vključiti mednje. Premalo časa smo bili skupaj. Spali smo izmenično v majčkeni sobici, nekaj korakov od telefonske centrale. Kje sta bila telefonista, ki sta bila tam prej, mi niso povedali, a kasneje sem slišal, da sta šla obiskat svojce, ki so živeli nekje na deželi. Verjetno sta zvedela o možnosti umika in sta se šla posloviti. Vendar o tem, vsaj z menoj, ni nihče spregovoril in tako svojega prihoda na štab nisem povezoval z mislijo na umik.

Seveda sem slišal govoriti, da se bomo, če bo treba, umaknili k zaveznikom v smeri proti Trstu, a nisem imel pojma, kdaj naj bi to bilo.

Zasedanje prvega slovenskega parlamenta v Ljubljani 3. maja 1945. Od leve proti desni: predsednik Narodnega Odbora dr. Joža Basaj (SLS), tajnik NO Ivan Tonja (JNS), predsednik zbornice Franc Kremžar (SLS), podpredsednik zbornice Rudolf Žitnik (JNS), tajnik Pavle Masič (SLS).

Stvar pa je postala naenkrat hudo realna. Neko popoldne je nepričakovano privihral po stopnicah mimo nas in odšel v sobo, kjer so bili za vedno zaprtimi vrati višji štabni oficirji, ves zaprašen in očitno zelo utrujen stotnik Stamenković. V spremstvu enega samega domobranca, ki je sedel na motorju za njim s strojnico v rokah, je privedjal iz Novega mesta. Ker je bila telefonska zveza pretrgana, je prišel po navodila sam. Partizani so presekali pot proti Trstu. Prvotni načrt za umik je bil onemogočen. Treba je bilo misliti na pot proti severu. Stamenković se je bal, da bo v novih okoliščinah ostal odrezan od glavne in je prišel, da pripravijo nov načrt za umik njegovega bataljona.

Kaj so se domenili, ne vem. Kako uro kasneje sem ga videl, kako je odhitel, prav tako prašen kot je prišel, ogrnjen v zelenkasti dežni plašč, mimo nas na dvorišče, kjer ga je čakal motor. Kot smo zvedeli kasneje, se je srečno vrnil, a svojega bataljona ni mogel izvleči iz obroča, ki so ga partizani, zdaj že reorganizirani v redno vojsko, sklenili okrog njih. Na umiku je razpusstil bataljon v upanju, da bodo fantje vsak zase lažje dosegli mejo in se rešili. Nekateri so se.

Tisti večer mi je postalo jasno, da se je umik iz Ljubljane iz možnosti spremenil v gotovost.

Osmega maja popoldne nas je zbral že omenjeni poročnik in nam povedal, da se bomo umaknili v smeri proti Gorenjski. Naročil je, naj si preskrbimo kolesa in da moramo biti zgodaj popoldne spet na svojih mestih.

Ko sem odpravil dežurstvo pri telefonski centrali, sem si preskrbel dovoljenje in se hitro odpravil čez vse mesto domov v Moste. Pozvonil sem pri domačih vratih. Odpret mi je prišla Ana, ki je služila pri nas dolga leta in bila kot član družine. Pisala se je Gorše. Pred vojno me je nekajkrat peljala v Belo krajino na svoj dom, me pokazala družini, mi razkazala hlev s kravicama, vinograd z zidanico in bila vedno zelo skrbna. Zdaj je stala pred mano vsa potrta. Menda je vedela, da odhajam.

Pozdravila sva se, potem pa sem stekel mimo nje v hišo, kjer mi je prišla naproti mama. Komaj sem jo dobro pozdravil, je planilo iz mene: „Mama, umaknili se bomo!“ To sem ji povedal že po telefonu, predno sem odšel s štaba, a zdaj, ko je stala pred menoj, sem čutil, da ne gre več le za novico. Kar sem rekel, je zadevalo nas vse. Umik je bil do

takrat nekaj abstraktnega, nekaj kar so odločili drugi, zdaj pa je postal konkretno, pretresljivo dejstvo. Pred menoj je bilo slovo. Bilo je neposredno in tako osebno, da me je stiskalo v grlu.

Mama me je posadila v kuhinji za mizo in hotela vedeti, kam se bomo umaknili in za koliko časa. Razložil sem ji, da gremo na Gorenjsko naproti zaveznikom, ki so že na Koroškem in da bodo za nekaj časa zasedli Ljubljano partizani. Vprašal sem jo, če ve, kje je ata. Povedala mi je, da je ata iskal nemški gestapo in da se zato skriva. Po tretjem maju, ko je na Taboru predsedoval zasedanju slovenskega parlamenta kot najstarejši poslanec nekdanje Slovenske ljudske stranke, je prišel ata domov le toliko, da mu je dala v aktovko rezervno srajco, nekaj perila, kar je potreboval za britje in par copat iz ovčje volne, ki so bile darilo strica, atovega bratranca Jožeta Kremžarja, župnika v senjski škofiji. (Omenjam jih, ker so po toliko letih še vedno cele in jih pozimi rad nataknem.) Potem je ata odšel. Kasneje je mammo poklical po telefonu, naj bo brez skrbi, da je na varnem. Skrival se je pri neki kmečki družini blizu mesta. Rekel je, da bo odšel na Gorenjsko, če gredo tja domobranci.

Prišel sem prepričevati mammo, naj se umakne tudi ona skupaj s tetko Mili, ki je stanovala nad nami in je bila neuraden član družine. Tetka Mili, mamina neporočena sestra, je bila moja krstna botra. Ko me še ni bilo na svetu in sta ata in mama mislila na gradnjo lastnega doma, jima je ona priskočila na pomoč s svojimi prihranki. Tako si je zagotovila pri sestri lastno podstrešno stanovanje. Z mammo sta si bili zelo blizu. Kot učiteljici sta službovali v istem kraju in ko se je zaradi poroke Slavica Abram, moja mama, upokojila, se je upokojila tudi Milica. Vedel sem, da mama sama ne bo šla nikamor, zato sem ji prigovaljal, naj gresta za nekaj dni obe od doma. Nevarno bo le prve dni, sem razlagal, potem se bodo stvari umirile, pridejo zavezniki in vsi se bomo vrnilo domov. Ana pa bo poskrbela za hišo, da ne bodo kaj pokradli, sem dodal z malo manjšim prepričanjem. Pa je bila mamica tr-

dovratna. Rekla je, da ona ne gre nikamor, naj bo, kakor je božja volja. Ker sem videl, da pri mami ne opravim ničesar, sem krenil po stopnicah, da se poslovim še od tetke Mili.

Ko sem tetki povedal, da se odpravljam, je imela solzne oči. Prosil sem jo, naj z mamo vsaj za nekaj časa odideta od doma na Gorenjsko, da bosta varni. Tam bomo domobranci, pa ata in veliko ljudi, ki se že umikajo iz vseh krajev pred partizani. „Kam pa naj greva“, je dvomila. „Kamor bodo šli vsi, saj ne bo za dolgo“, sem jo prepričeval. Nekaj časa me je poslušala, pa pol v šali pol žalostno rekla: „Česa ne naredi človek za svoje nečake ...“ Potem sva odšla skupaj k mami.

Ko sem odhajal, sta mi obljubili, da bosta šli na pot, če najdeta še koga med sosedi, ki bi imel podoben namen. Poslovali smo se, mamica me je pokrižala, tetko sem objel, Ani, ki je jokala, sem dal roko pa sedel na kolo in se odpeljal od domače hiše.

Kolo ni bilo moje. Skoraj novo je bilo edina zapuščina brata Marjana. Ko je Marjan postal duhovnik, so ga nastavili za kaplana v trnovski fari. Prevzeti pa je moral tudi poučevanje verouka na bližnji gimnaziji. Svoje prve dohodke je vložil v nakup kolesa. Do takrat si je moral, kadar je obiskoval svoje vernike v trnovski 'Sibiriji', kolo izposojati. Sibirija so rekli zelo revnemu

Brat Marjan

3. maj 1945. Pogled na dvorano s predstavniki demokratičnih strank, (Slovenske ljudske stranke, Jugoslovanke narodne stranke in Socialistične stranke) ter zastopniki Cerkve.

delu mesta, v katerem so živeli ljudje v zasilnih hišicah ob velikem pomanjkanju. Marjan jih je redno obiskoval in ko sem ga nekoč spremljal na takem dušnopastirskem obisku, sem videl, kako so ga imeli radi.

Kmalu po tem, ko so Nemci zasedli Gorenjsko in Štajersko, so duhovnike deloma zaprli, deloma pa izgnali. Verniki so ostali brez dušnih pastirjev. Škofa Rožmana je zanje skrbelo. Poslati jim je hotel iz Ljubljane duhovnika, kar pa je bilo zaradi trde nacistične okupacije nevarno. Poizvedel je med mlajšimi duhovniki, ki pod italijansko zasedbo niso bili žrtve podobnega preganjanja, kdo bi bil pripravljen oditi skrivaj čez mejo na Gorenjsko in opravljati dušnopastirsko službo med rojaki pod nemško okupacijo. Marjan je škofu Rožmanu povedal, da je to nalogo pripravljen sprejeti. Tako se je zgodilo, da se je moj starejši brat Marjan jeseni leta 1941 prvi peš pretihotapil čez mejo na Gorenjsko in tam pričel svoj misijon. V civilni obleki, s ponarejenimi dokumenti, ki mu jih je priskrbel neki rojak v Kranju, je pričel, navadno na izposojenem kolesu, obiskovati vernike od vasi do vasi. Maševal je po zapuščenih podružnicah in po kmečkih hišah, spovedoval, obhajal in pripravljaj umirajoče na smrt.

Pri delu so mu pomagali mladi člani Katoliške akcije pa tudi drugi dobri ljudje po različnih krajih, ki so s tem tvegali prostost, če ne celo življenje. Nemci, ki so kmalu zvedeli o tem delovanju, so razpisali nagrado na njegovo glavo in težko kazen za vsakega, ki bi mu pomagal. Plakati s takimi razglasi so bili nalepljeni po vseh krajih od Jesenic preko Poljanske doline pa do ljubljanske okolice. Kljub temu se je Marjan počutil varnega, ker so ga ljudje radi sprejemali in tudi skrivali. Po nekaj tednih se je spet vrnil v Ljubljano, a se med letom 1942 še dvakrat vrnil, kot je rekel, v svoj misijon med rojake na Gorenjsko.

Spomnim se, kako je nekoč, ko se je vrnil s svoje tvegane poti, povedal atu in mami, da so pričeli po Gorenjskem delovati partizani in da se zdaj verniki bojijo skrivati duhovnika in mu pomagati, ker jih to spravlja v nevarnost ne le pred Nemci, ampak tudi pred nekaterimi lastnimi ljudmi, ki podpirajo gverilce, saj jih vodijo komunisti. Svojih prijateljev in sodelavcev v gorenjskem misijonu ni želel spravljati v vedno večjo nevarnost. Po pogovoru s škofom Rožmanom je sklenil, da bo odslej hodil opravljat dušno pastirstvo med rojake, ki so jih Nemci izselili v Srbijo. Tudi ti so bili brez duhovne oskrbe.

+ + +

Med izgnanci v Srbiji je bil trikrat. Kmalu je opazil, da njegova prisotnost ne moti le pravoslavnih Srbov, ampak tudi tiste slovenske rojake, ki so se med tem organizirali v tako imenovani Osvobodilni fronti. Mnogi so ga sprejemali medse le zaradi pomoči, ki jo je v vedno večji meri prinašal med nje od škofijske Karitas. Na tretjem potovanju med rojaki po južni Srbiji je bil marca 1943 umorjen. Ubili so ga trije četniki vojvode Prečanca, ki ni pripadal gverili generala Mihajlovića, bajé na pobudo Slovencev, ki so zatrjevali, da bi prestopili v pravoslavje, če ne bi bilo popa, to je mojega brata Marjana. Zaklali so ga v bližini Vrbačke Banje. Njegovega trupla niso nikdar našli.

O njegovi smrti smo zvedeli šele decembra 1943, nekaj tednov po tem, ko je moj drugi brat France padel kot poveljnik domobranske postojanke v Grahovem. Starša sta bila tako skoraj istočasno ob starejša sinova, jaz pa ob oba brata.

Še danes mi je jasno pred očmi trenutek, ko sem Marjana zadnjikrat videl. Predno je odhajal v Srbijo, se je vedno prišel domov posloviti. Neko nedeljo je s tem namenom ostal doma na kosilu. Po jedi smo pri mizi malo posedeli, potem pa smo se odpravili k 'nauku' v župnijsko cerkev Sv. družine. Marjan nas je spremil do cerkvenih vrat. Ker smo slišali, da so se litanije že pričele, smo se še enkrat na hitro poslovili. Marjan je sedel na kolo, starša pa sta stopila v cerkev. Jaz sem postal na cerkvenem pragu in gledal za bratom. Predno je zavil na svojem rdečem kolesu okrog vogala Sparhaklove hiše na Šušteršičevi ulici, se je še enkrat ozrl. Pomahala sva si in meni je šinila skozi možgane misel: „Dobro si zapomni, kje je si ga zadnjikrat videl, če se morda ne vrne več.“

Ko je bil na njegovo mesto v Trnovem imenovan nov kaplan, so nam sporočili, naj pridemo po bratovo kolo, ki je bilo spravljeno v tamkajšnjem župnišču. Ne spomnim se, kdo ga je šel iskat, a zelo verjetno sem bil to jaz. Prav na istem kolesu sem zdaj odhajal od doma tudi sam. Bilo je lepo pomladansko popoldne, tri tedne po tem, ko sem dopolnil svoj sedemnajsti rojstni dan.

Po mestu je bilo malo prometa, tako da sem lahko podil. Namesto naravnost na štab sem zavil na Vevovo, na dvorišče Prve državne realne gimnazije, kjer je bil ravnatelj moj stric, zgodovinar dr. Karel Capuder. V prvem nadstropju gimnazijskega poslopja je živel Capudrova družina. Teta Ela in moja mama sta bili sestri, hčerki rajnega nadučitelja Leopolda Abrama. Oba očeta je vezalo dolgoletno prijateljstvo in otroci smo si bili zelo blizu. Imeli smo se radi.

Tudi Capudrovi so izgubili v revoluciji dva sinova, moja bratranca Danila in Jela. Jela so leta 1943 partizani ujeli ranjenega na Turjaku in ga kmalu nato umorili pri Mozlju. Blizu tam so tiste dni ustrelili tudi mojega drugega bratranca Slavka Abrama. Ta je bil kot častnik nekdanje jugoslovanske vojske med četniki pri Grčaricah ujet in nato likvidiran. Danilo pa je padel nekaj mesecev kasneje v boju za Velike Lašče kot poveljnik tamkajšnje domobranske posadke.

Nisem mogel na pot, ne da bi se poslovil od tete in strica ter sestričen Donate in Cvete. Obe sta bili starejši od mene, a ker nisem imel sester, sta to vlogo v mojem življenju opravljali sestrični. Posebno s Cveto sva se čutila po smrti najinih bratov še bolj povezana. Donata pa je bila takrat kot diplomirana pravnica zaradi svojih izrednih študijskih uspehov že tajnica apelacijskega sodišča. Njo je zadela še posebna nesreča. V hudem letu 1943 se je pripravljala na poroko. Njenega zaročenca dr. Mirka Kremžarja, ki je bil znana osebnost v slovenski katoliški javnosti, a kljub primku ni bil naš sorodnik, so februarja 1943 pri Črmošnjicah na Dolenjskem, ko je bil tam na službeni poti, partizani zajeli in ga po večdnevem zasliševanju umorili. Donata se ni nikdar poročila.

Ko sem pozvonil pri Capudrovih, mi je vrata odprla tetka Ela. Suha in odločna kot vedno me je toplo pa tudi zaskrbnjeno pozdravila. Povedala je, da že ve, da se poslavljam. Po telefonu je govorila z mamo. Kar takoj mi je pojasnila, da oni ne gredo nikamor, ker je tako odločil njen mož stric Karel. Potem sta pri-

tekli Cveta in Donata. Obe sta imeli solzne oči in sta govorili, da bi se onidve radi umaknili z domobranci, da pa je oče sklenil drugače. Cveta je bila vsa v solzah tudi zato, ker je izvedela, da se je fant, domobranec, ki ga je imela rada, že umaknil iz Ljubljane. Bali sta se partizanov, ki so jima pobili brata in bratrance.

Kmalu se je iz pisarne poleg stanovanja prikazal stric. Tudi on je bil sloke postave, skoraj popolnoma plešast, pa umirjenega in prepričljivega nastopa. Njegova vedno trezna mnenja je naš ata zelo cenil in tako smo tudi otroci v njem gledali ne le strička, ampak tudi modrega moža. Vprašal me je s svojim mirnim, preudarnim glasom, kam nameravamo iti. Povedal sem mu, kakor sem si predstavljal, da bo smer umika. „Pa tvoja mama in Milica res mislita bežati?“ je vprašal. Povedal sem, da ko sem odhajal, še nista bili odločeni in da bosta videli, de najdeta še koga, ki bi se iz Most odpravljal na pot. Zmajal je z glavo in jasno je bilo, da tega ne odobrava.

Ko sta hčerki spet silili vanj, naj bi odšli tudi oni, ju je mirno poučil: „Ne vesta, kaj pomeni iti od doma v neznanu. Le kam bodo šli vsi ti begunci ... Kamorkoli prideš, si tujec.“ Stric je vedel, kaj govori. V prvi svetovni vojni je bil kot oficir na fronti ranjen, nato pa v ruskem ujetništvu, iz katerega se je po čudnih ovinkih vrnil domov. Izkusil je težu tujine in brezdomstva. Njegove besede so bile namenjene tudi meni. Nisem si mogel predstavljati, do kake mere so resnične, a sem se zavedel, da moj nasvet mamic in tetki morda le ni bil najbolj posrečen. Sklenil sem sam pri sebi, da ju pokličem takoj, ko se vrnem v štab. Morda je res bolje, da ostaneta doma.

Težko smo se poslovili. „Bog ti daj srečo, Marko. Jaz se nimam česa bati. Mi ostanemo“, je dejal stric, mi stisnil roko pa odšel v svojo pisarno. Tetka Ela je imela solzne oči: „Pojdi z Bogom. Nas pa naj se On usmili...“ Pomahal sem, stekel po stopnicah, sedel na kolo in se zapodil po vedno bolj praznih ulicah proti štabu, kjer me je že čakalo dežurstvo.

dalje prihodnjič

Duhovno življenje je objavilo

JULIJ

PRED 70 LETI (1934)

STORŽEK

Urednik *Našega duhovnega življenja* že eno leto objavlja otroško povest s tem naslovom. V letošnjih julijskih številkah na kratko povzame besedilo in ga opremi z vsemi dosedaj objavljenimi ilustracijami. Namen objavljanja te povesti je, da nudi otrokom Slovencev njim primerno branje in jih navduši zanj. Ob tem komentira: „Nikomur nič ne koristi tajiti in si prikrivati, da vsaj dve tretjini v Argentini živečih slovenskih otrok od osmih do petnajstih let ne zna čitati slovenske knjige in časopisa in se ne bo slovenskemu branju nikdar priučilo, če se ne bomo odrasli bolj kakor lo, če se ne bomo razumevali, da slovenski mladini razumevanje slovenskega jezika in duha čim bolj olajšamo in ji tudi dejansko pomagamo pri prvih korakih v naš domači duhovni svet. Čeprav velja ta obžalovanja vredna narodna nezavednost več ali manj za vse v Argentino vseljene tujce, vendar ni dvoma, da velja, ne vem zakaj, posebno žalostno za nas Slovence, dočim so si znali na primer Nemci, Francozi, Angleži in Irci ohraniti skozi dolgo vrsto rodov svoj jezik in z njim naravno združeni živi spomin na domovino svojih očetov.

Kdor malo pomisli, mora vedeti, kakšne važnosti je za našo mlado slovensko kolonijo in za same naše mlade slovenske ljudi, da kolikor mogoče vsi brez izjeme in kolikor mogoče brezhibno obvladajo slovensko branje. Čitanje je kakor okno, skozi katero more naša v tujini doraščajoča mladina tudi iz daljave pogledati v slovenski duhovni svet, ga spoznati, vzljubiti in se za svojo

domovino tako navdušiti, da je ne bo nikdar več pozabila, dočim ji bo ostala brez čitanja lastna domovina kakor neznana deveta dežela, najbrže omalovaževana ali celo zaničevana, kakor kažejo žalostne izkušnje. In vendar je naša slovenska dežela vredna, da jo poznamo in ljubimo! Že nad tisoč dvesto let je naša last. Vsa je prepojena s potnimi sragami naših očetov in dedov. Ljubljena, opevana, branjena. Zrasla je, bi rekel, z našo slovensko dušo, z njenim čustvovanjem in modrovanjem. V nas samih živi, samo siloma ne smemo zatreti spomina nanjo. Je pač **slovenska zemlja.**“

PRED 60 LETI (1944)

PATERNALSKA ŠAGRA

Na Cirilovo nedeljo so se rojaki spomnili slovanskih apostolov, svetih bratov Cirila in Metoda. Slavje se je začelo s popoldansko svečanostjo v cerkvi, med katero je pel zbor, ki ga vodi Ciril Kren. Nadaljevalo se je z družabno zabavo na Paz Soldán. Gospe Cotič, Kerševan, Trampuž, Pečenko, Kapitan, Kogoj in druge so poskrbele, da je bilo dovolj jedače za čajanko. Igralska družina Aguiribay, v kateri sodelujeta gospodični Čehovin, je pripravila komične prizore z lutkami. „Prav zadovoljni smo bili vsi s to preprosto veselico“, pripominja dušni pastir Janez Hladnik.

SLOVENSKA SLUŽBA BOŽJA

Vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu je na Paternalu sv. maša v kapeli nasproti bolnice Tornú ob 10. uri (Av. del Campo 1653). Molitve so pa na Avalos 250 ob 14.30, razen tretjo nedeljo. Na Avellanedi je maša

vsako drugo in četrto nedeljo na Manuel Estévez 630 (blizu frigorifika La Blanca).

ODLOMEK IZ PISMA IZ SEV. AMERIKE

V rubriki *Opazovalec* urednik *Duhovnega življenja* objavlja sporočila, ki jih dobiva od dopisnikov z raznih strani sveta: „Med ameriškimi Slovenci je sedaj nekako polovica za partizane. Ta polovica je silno bojevit, ker je tudi sicer tukajšna javnost čisto pod vplivom sovjetske propagande. Odločno sta sedaj proti partizanom *Ameriška domovina* in *Ameriški Slovenec*. SANS (Slovensko-Ameriški Narodni Svet) pa je prišel čisto v partizanske roke. Tu se ne da nič popraviti. ( ) S tem je za katoličane situacija razčiščena. Sloga je definitivno razbita. Ali je to dobro ali slabo, je težko reči...“

NEKAJ BESED LJUBLJANSKEGA ŠKOFA

Janez Hladnik poroča: „Brali smo nedavno izjavo rojaka Adamiča v Sev. Ameriki, kateri se je z dušo in telesom zavzel za partizansko zadevo in za Tita. On trdi, da je narod doma skoro 100% na strani partizanov in pravi tudi, da ima za to zanesljive dokaze. Objavili smo njegovo izjavo, tako kakršno je podal, ker želimo biti točni poročevalci o položaju in dati v roke vsem glas iz ene in iz druge strani. Iz sledečih besed ljubljanskega škofa se nam delovanje partizanov pokaže v dosti drugačni barvi, kakor jo prikazuje Adamič, kajti nikakor ni mogoče, da bi škof imel proti sebi 99% naroda in 80% duhovščine. Takole naroča škof: 'Glasno moram znova zaklicati, naj se zapeljani vrnejo nazaj na pravo pot in rešijo sami sebe pred pogubo. Naj pride

nadme, kar mi groze; naj me raztrga-
jo na kosce, kot pravijo, da me
bodo; naj me živega sežgo na grma-
di na glavnem trgu v Ljubljani, kot
se ustijo nekatere komunistične
ženske — kljub vsemu temu ne bom
nehal zabičevati nauka, da je komu-
nizem strašno zlo in največja nes-
reča našega naroda'."

UMRLI SO

„Franca Brulca je pokosila smrt.
Doma je bil iz Težke vode pri No-
vem mestu. Bil je tesar in je oprav-
ljal svoje delo oni dan v frigorifiku
La Blanca, kjer je z visokega odra
tako nesrečno padel, da si je zlomil
tilnik. Odpeljali so ga v bolnico Fio-
rito, kjer je nekaj ur pozneje umrl,
ne da bi prišel k zavesti.“

„Jožef Komel iz Kromberka, star
37 let, je zatínil oči 6. junija. Že
več let je bil v umobolnici. Ker ni
imel nobenega bližnjega svojca, ki
bi ga ven vzel, so ga zadržali notri.
Njegovi znanci so šele teden kasne-
je zvedeli za njegovo nenadno smrt
in zvedeli tudi, da so rajnega sežga-
li, ker ni bilo nikogar, ki bi mu
preskrbel za pogreb.“

PRED 50 LETI (1954)

4 : Novo mašo je pel Avguštin
Cunja v farni cerkvi v Munro.
Posvečen je bil v Rimu, kjer je
študiral.

5: Na praznik sv. Cirila in
Metoda je bila **podpisana pogod-
ba** za nakup zemljišča za Slovensko
hišo. Geslo v *Oznanilu* (27-6-54):
*Slovenska hiša je potrebna zlasti
za rod, ki odrasča med nami!*

„*Slovenske organizacije v
Argentini pozdravljamo zamisel
slovenskih dušnih pastirjev, da
se kupi hiša, ki naj postane naš
narodni dom...*“ Izjavo podpisuje-
jo naslednje: *Društvo Slovencev,
Slovenska katoliška akcija, Sloven-
ska misijonska zveza, Akademsko
Marijina kongregacija Kraljice
Apostolov, Slovensko katoliško aka-
demsko starešinstvo, Slovensko čas-
nikarsko društvo, Slovenska kultur-
na akcija, Pisateljska družina
France Balantič, Slovenska fantov-
ska zveza, Slovenska deklška or-*

*ganizacija, Društvo Slovencev v
Mendozi, Družabna pravda, SPZ
Gallus, Cerkveni pevski zbor Ra-
mos Mejía, Slovenski akademski
klub, Slovensko planinsko društvo,
Slovensko društvo Edinost.*

11: Mladinski organizaciji **SFZ
in SDO sta posebej imeli spo-
minske proslave**. Akademijo s pe-
tjem in recitacijami je pripravil
Adolf Škrjanec, „*glavni govornik je
bil pa domobranski častnik*“.

14: Zahvalno sveto mašo je
opravil direktor slovenskih dušnih
pastirjev v Argentini Anton Orehar
ob **25-letnici škofovskega posve-
čenja dr. Gregorija Rožmana** v
cerkvi San Francisco, kjer je redna
nedeljska slovenska maša. Med
mašo je pel SPZ Gallus. Po maši so
zastopniki vseh slovenskih organiza-
cij podpisali pozdravno pismo. „*Na
ta način so rojaki pokazali, da
znajo biti škofu hvaležni za vse
delo in napore, ki jih je doprine-
sel za slovenski narod v vseh letih
svojega škofovanja, zlasti pa od
začetka druge svetovne vojne do
danes, ko je njegovo delo nam vsem
prineslo obilo blagoslova, nauka in
tolažbe.*“

14: Slovenski dušni pastir **Al-
bin Avguštin je bil premeščen** z
župnije, kjer je mogel skozi pet let
skrbeti tudi za svoje rojake. Ti so
mu pripravili slovo in izrazili zahva-
lo za dosedanje delo.

18: V Lanusu so **ustoličili
podobo brezjanske Marije v cer-
kvi sv. Jožefa**, kjer sedaj deluje
župnik Janez Hladnik. Nato je bila
posvetitev Marijinemu breznadežne-
mu Srcu.

18: *Sloven-film* je predvajal
film *Nebo nad močvirjem* v žup-
nijski dvorani v Ramos Mejiji.

18: **H karmeličankam je
vstopila Vera Prijatelj**. Obredom
so prisostvovali sorodniki in mnogi
rojaki.

**Srebrni jubilej katoliškega
mašništva je praznoval dr. Ru-
dolf Hanželič**, ki je nekaj časa
deloval v mendoški škofiji, sedaj pa
deluje kot kaplan neke redovne
skupine v kraju San Esteban v pro-
vinci Cordobi.

TOŽBA V TUJINI

GREGOR MALI

*Mislil sem, da vse življenje
ti bom služil, domovina,
zvestih src ti pridobival,
vároval te zla, pelina.*

*Toda moral sem v tujino,
jezik njen za svoj sprejeti;
služim le ji z bolečino
kakor v kletki ptič ujeti.*

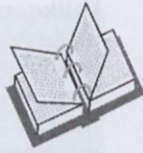
*Čakam, da svoboda zlata
tebi v noč bo zažarela,
odklenila ječe vrata,
sužnosti naš rod otela.*

*Tvoja polja in planine
bom domá potem opeval,
vse pozabil bolečine,
ko v tujini sem sameval.*

KRATKE NOVICE

BERLIN — Na dražbi so 11.
decembra 2003 prodali za 170.000
evrov 29 metrov dolgi del Berlin-
skega zidu, ki še stoji, skupaj s
650 m² velikim zemljiščem blizu
železniške postaje Nordbahnhof.
Kupec iz Göttingena namerava
tam nekaj graditi, pa še ne ve, kaj.
Berlinski zid so leta 1961 zidale
vzhodnonemške oblasti, da bi pre-
prečile državljanom beg iz „komu-
nističnega raja“ na Zahod. (*Ave
Maria*)

iz naše kronike

METKA MIZERIT

OBČNI ZBOR SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE je bil 17. aprila. Gospa Milena Ahčin, tajnica SKA, je najprej prebrala poročilo o delu v preteklem letu. Sledile so volitve. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednica dr. Katica Cukjati; podpredsednika dr. Jure Rode in arh. Marjan Eiletz; tajnica Milena Ahčin; blagajnik Lojze Rezelj; teološki referent dr. Jure Rode; literarni referent Tine Debeljak; družbeno-zgodovinska referentka dr. Katica Cukjati; gledališki referent Lojze Rezelj; glasbena referentka Anica Rode; likovni referentki Andreja Dolinar Hrovat in Adriana Omahna; prirodoslovno-znanstveni referent Tine Debeljak; uredništvo Meddobja: konzorcij, ki ga sestavljajo referenti odsekov, koordinador arh. Marjan Eiletz; uredništvo Glasa: odbor SKA pod koordinacijo predsedništva.

PREDSTAVITEV KNJIGE DR. TINETA DEBELJAKA ČRNI KAMNITNIK. SKA je priredila Debeljakov večer, na katerem je Tone Rode predstavil knjigo *Črni Kamnitnik*. Knjigo si je zamislil in uredil Debeljakov vnuk Marko Vombergar. Obsega več Debeljakovih črtic in pesmi, ki so nastale v času njegovega bivanja v Loma Negra ter pisma, ki jih je pisal ženi v domovino. Knjigo krasijo Markove umetniške fotografije. *Črni Kamnit-*

nik je, po vsebini in opremi, umetnina.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO (SPD) BARILOCHE je v nedeljo, 25. aprila, organiziralo izlet 'Pod Skalco'. Kar dvajset planincev se je podalo na pot. Poleg razvedrila so si naložili še nalogo, da so ob slovenski stezi zasadili dvanajst drevesc, v spomin na dvanajst ustanovnih članov SPD. To delajo vsako leto, da s tem pomagajo pri obnovi gozda, ki ga je pred leti uničil požar.

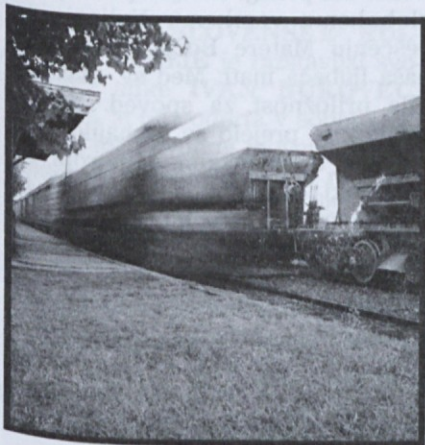
OBČNI ZBOR NA PRISTAVI je bil v nedeljo, 25. aprila. Vse navzoče je pozdravil predsednik Janez Jelenc in se spomnil umrlega člana Vinka Zarnika. Nato je podal svoje letno poročilo. Sledila so poročila odbornikov: tajnika Frenka Klemenčiča, blagajničarke Helene Dolinšek, kulturnega referenta Dominika Oblaka. O delovanju mladcev in mladenk je poročala Majdi Maček, za mladino Ivan Klemenčič, za Prešernovo šolo prof. Marjana Vivod, za odsek Zveze mater in žena Kristina Jerovšek. Overovateljica sta bila Metka Kopač in Marjan Kopač. Pristava goji kulturno življenje, saj ima stalne kulturne skupine: folklorno, otroški pevski zbor *Zarja mladosti* pod vodstvom prof. Marjane Jelenc; šolo Franceta Prešerna, ka-

tero vodi Magda Česarek; moški pevski zbor, ki ga vodi Anka Savelli Gaser. Dobro delujeta obe mladinski organizaciji ter skupina mladcev in mladenk. V letošnjem letu so praznovali zlati jubilej Prešernove šole. Slavje, pod vodstvom Miha Gaserja, je odlično uspelo. Organizirali so tudi skupni Slovenski dan v režiji Dominika Oblaka.

Letos niso imeli volitev, ker je odbor izvoljen za dobo dveh let. Pogovorili so se o raznih perečih vprašanih in si želeli srečno novo delovno leto.

V nedeljo, 2. maja, pa je **BARILOŠKA SKUPNOST PROSLAVILA GOSPO ZDENKO JAN**, ki je praznovala svoj 80. življenjski jubilej. Gospa se je skozi petdeset let posvečala vzgoji mladine. Najprej je poučevala v Slovenski vasi v Lanusu. Ko se je družina preselila v Bariloche, se je tukaj vključila v slovensko šolo. Najprej je poučevala v osnovni šoli, nato pa na srednješolskem tečaju (ST) in sicer slovnico, slovstvo in živo besedo. Slovesnost se je vršila v zavodu Marija Auxiliadora, kjer je vsako nedeljo slovenska maša. Po sv. maši, ki jo je daroval g. Branko Jan, so imeli skupen zajtrk. Potem je jublantko nagovoril dr. Stane Žužek, ravnatelj odseka ST v Barilochah. Poudaril je zasluge, ki jih ima jubi-

KNJIGA ČRNI KAMNITNIK: Nekaj umetniških posnetkov Markota Vombergarja

lantka na področju šolstva za krajevno in vso slovensko skupnost. Spregovorili sta tudi Alenka Arnšek, voditeljica šole Jakoba Aljaža in prof. Terezika Žužek, voditeljica tečaja 'ABC po slovensko'. Čestitali so ji otroci in dijaki. Kvartet Lipa je zapel nekaj priložnostnih pesmi. Arh. Andrej Duh, predsednik SPD, je gospe Zdenki Jan izročil spominsko odličje. Poklonili so ji tudi šopek ter spominsko listino s podpisi voditeljic šol ter vseh navzočih.

44. OBLETNICA SLOVENSKEGA DOMA V CARAPACHAYU se je vršila pod geslom: *Slovenija, nova zvezda Evrope*. V nedeljo, 2. maja, so rojaki lepo praznovali svoj dan, ki je privabil tudi od drugod lepo število gostov. Navzoči so bili tudi predstavniki bratskih krajevnih domov. Slavje se je začelo z dviganjem argentinske in slovenske zastave ter petjem obeh himen. Predsednik doma Franci Žnidar je pozdravil vse navzoče, nato pa so se udeležili sv. maše, ki jo je daroval dr. Jure Rode za žive in pokojne člane doma. Sledilo je skupno kosilo, ki so ga pripravile skrbne gospodinje in ga je mladina spretno postregla.

Popoldne je bil kulturni program. Pripravljen je bil v znamenju obletnic in praznika priključitve Slovenije v Evropski zvezi. Najprej je pozdravil predsednik Zedinjene Slovenije Lojze Rezelj. Otroci slovenske šole so nastopili s koračnico. Nastop je pripravila Ani Klemen. Slavnostni govornik je bil Božidar Fink, ki je govoril o pomenu vstopa Slovenije v Evropsko zvezo. Slovenska šola v Carapachayu nosi ime po Josipu Jurčiču. Spomnili so se 160-letnice njegovega rojstva. Josip Jurčič (Andrej Žnidar) je odgovarjal na vprašanja, ki mu jih je zastavila Mikaela Resnik. Praznovali so tudi 160-letnico rojstva Simona Gregorčiča s petjem njegovih pesmi. Nastopile so gospe pod vodstvom Terezike Žnidar. Spomnili so se tudi Ivana Minattija in Srečka Kosovela. Barbara García in Sonja Kolenc sta prebrali nekaj njunih pesmi. Nato je spregovoril veleposlanik Republike Slovenije mag. Bojan Grobovšek. Čestital je domu k njegovi obletnici in nanizal nekaj dogodkov ob vsto-

pu Slovenije v EZ. Foklorna skupina Maribor je zaplesala polki *Otoček sredi jezera* in *Kitare plešejo*. Program je povezovala Helena Žnidar. Ob zvokih *Ode radosti* so zaključili kulturni del. Vsak udeleženec je dobil za spomin meden srček s številko 44.

SLOVESNO PRAZNOVANJE VSTOPA V EVROPSKO ZVEZO je bilo v ponedeljek, 3. maja, na poljskem veleposlaništvu. Prisotni so bili veleposlaniki in predstavniki držav pristopnic. Pod evropsko zastavo je viselo vseh petindvajset zastav. Vsak veleposlanik je pozdravil v svojem jeziku. Zvečer je bila slovesnost na francoskem veleposlaništvu. Največje slavje pa je bilo v nedeljo, 9. maja v teatru Colón. Poleg predstavnikov vseh evropskih držav so bili navzoči tudi vladni predstavniki Republike Argentine. Na sporedu je bil koncert, ki so ga pripravile države EZ. Slovenijo je predstavil *Mešani pevski zbor San Justo* pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Zapeli so narodne pesmi: *Dajte, dajte, Dekle to mi povej, Planinska* in *Marko skače*. Z dovršenim in odličnim petjem so vzbudili pozornost in pohvalo.

ROCK POD OMBUJEM. Prireditve je potekala v soboto, 8. maja zvečer. Nastopile so razne skupine, ki se ukvarjajo s to vrsto glasbe. Napovedovalec je bil Martin Sušnik, ki je poslušalce uvedel v dogajanje na odru. Prvi so nastopili *Stopnja štiri* iz San Luisa. Klemenčičevi fantje so se predstavili kot *The Band*. Sledili sta jim skupini *Blenders* in *Brat*. Nato pa še *B.A. Blues* in *Trio mi štirje*. Na odru se je pojavila še skupina *Exaudi* in za zaključek *E.Q.E.*

TOMBOLA V NAŠEM DOMU V SAN JUSTU je bila v nedeljo, 9. maja. Bogati dobitki (računalnik, televizijski aparat, mikrovalovna pečica, kolo itd.) so privabili lepo število rojakov. Po končani tomboli so rojaki še posedli pri mizah v pogovoru in prijetni družbi.

V sredo, 12. maja, je poteklo **TRIDESET LET od SMRTI DUHOVNIKA g. JANKA MERNIKA**.

Veliko rojakov se je udeležilo sv. maše v cerkvi Marije Pomočnice kristjanov v Ramos Mejiji. Daroval jo je salezijanski inšpektor g. Jože Repovž, ki se je pri pridigi spomnil pokojnega Janka Mernika kot velikega dobrotnika slovenske mladine. Za to priložnost je g. Tone Oblak obnovil slovenski oltar Marije Pomagaj, ki je njegovo delo.

ZVEZA SLOVENSKEGA MATER IN ŽENA je imela svoj redni sestanek v četrtek, 13. maja, v Slovenski hiši. Vodila ga je predsednica gospa Pavlina Dobovšek. Gospa Vera Zirc je pripovedovala svoje spomine na usodni maj leta 1945. „Z bolečino v srcih smo se spominjale tistega maja, ko smo zapustile drago domovino Slovenijo.“

V soboto, 15. maja, so **DIJAKI SSTRMB IMELI DAN DUHOVNOSTI**. Zbrali so se v cerkvi Marije Pomagaj, kjer jih je nagovoril g. Janez Cerar. Delo in razgovor po skupinah so vodili mladi, ki so pomagali katehetom. Dijaki so imeli priložnost za sv. spoved. Dan duhovnosti so zaključili s sveto mašo, ki jo je daroval g. Franci Cukjati. Ob tej priložnosti se je ravnateljica prof. Neda Dolenc poslovila od g. Janeza Cerarja, ki je odpotoval v domovino.

ROMANJE V LUJÁN. Lep dan se nam je obetal v nedeljo, 16. maja, ko smo romali v Luján. Že v zgodnjih dopoldanskih urah so se rojaki začeli zbirati na trgu pred mogočno baziliko. S pesmijo *Spet kliče nas venčani maj*, smo začeli romarsko sv. mašo, ki jo je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev dr. Jure Rode. Pri pridigi nas je spodbujal k globokemu verskemu življenju in češčenju Matere Božje, ki je tudi naša ljubeča mati. Med sv. mašo je bila priložnost za spoved. Veliko rojakov je prejelo sv. obhajilo.

Med opoldanskim odmorom so se rojaki okrepčali s hrano, ki jo po romarskem izročilu prinesemo s seboj. Kratek čas je bila priložnost za srečanja in pogovor med rojaki. Popoldanska pobožnost se je začela z nagovorom patra dr. Alojzija Kukovice. Nato smo se za križem uvrstili v procesijo, ki se je vila po cestah okoli prostranega trga. Fantje so

ROMANJE V LUJAN: Nagovor patra Alojzija Kuko-vice pri popoldanski pobožnosti v baziliki v Lujanu.

nosili zastave, ki so plapolale v vetru. Veliko je bilo šolskih otrok pod vodstvom svojih učiteljic. V procesiji so fantje v narodnih nošah nosili podobo Marije Pomagaj in kip Lujanske Matere Božje, pa bandero Svetogorske Marije. Med procesijo smo molili rožni venec, v baziliki pa peli litanije Matere Božje in Marijine pesmi. Po blagoslovu smo zapeli še *Marija skoz' življenje* in s tem zaključili uradni del romanja. Gotovo je romanje v Luján najbolj obiskana slovenska verska prireditev v Argentini.

ZVEZA SLOVENSkih MATER IN ŽENA ODSEK SAN MARTIN je imela svoj redni sestanek v četrtek, 20. maja. Govorila je gospa Metka Havelka Magister o temi *Tehnike za sprostitev in dobro počutje*.

V okviru **SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE** je razstavljal svoje nove slike **IVAN BUKOVEC**. Razstava je bila odprta v soboto, 22. maja, v mali dvorani Slovenske hiše. Rojaki so si lahko ogledali razstavo tudi v nedeljo, 23. Slikar je tokrat pokazal popolnoma nov obraz svoje umetnosti.

ŽEGNANJE V SLOVENSki CERKVI MARIJE POMAGAJ je bilo v nedeljo, 30. maja. Dopoldne je bila sv. maša za vse žive in pokojne dobrotnike cerkve Marije

Pomagaj. Daroval jo je dr. Jure Rode. Pel je moški zbor pod vodstvom gospe Anke Savelli Gaser. Po sv. maši je bilo slavnostno kosilo v dvorani škofa Rožmana. Pripravile so ga žene iz vseh okrajev pod vodstvom Pavle Škraba. Pri kosilu je spregovoril prelat dr. Jure Rode. Spomnil se je vseh graditeljev in dobrotnikov Slovenske hiše. Pred petdesetimi leti je msgr. Anton Orehar, v imenu odbora, podpisal kupno pogodbo za hišo in prostor, kjer je danes središče vseh Slovencev v Argentini. Moški zbor je zapel nekaj narodnih pesmi. Po kosilu so bile v cerkvi litanije Matere Božje. Žegnanje je lep praznik, saj se takrat priporočamo Mariji Pomagaj, ki je naša zavetnica in gojimo izročilo farnih žegnanj slovenskih župnij.

DOMOBRANSKA PROSLAVA.

Vsako leto se prvo nedeljo v juniju spominjamo naših žrtev vojne in revolucije. Žalni praznik v Slovenski hiši priredi krovna organizacija Zedinjena Slovenija. Sv. mašo v cerkvi Marije Pomagaj je daroval delegat dušnih pastirjev dr. Jure Rode. Somaševali so: dr. Mirko Gogola, pater dr. Alojzij Kukovica in župnik Toni Bidovec. Med sv. mašo je pel Slovenski pevski zbor iz San Martina pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic. Pri pridigi se je dr. Jure Rode spomnil vseh nedolžnih žrtev komunizma, ki so bile pobite med vojno ali po njej. To so naši mučenci; smemo jih tako imenovati, ker so dali svoje življenje za vero.

Po sv. maši smo se žrtvam poklonili pred spomenikom. Najprej smo zapeli pesem *Mi legijonarji, mi domobranci*. Potem so predsednik Zedinjene Slovenije Lojze Rezelj, podpolkovnik Emil Cof, Slavko Urbančič in Franc Oblak položili slovenski šopek pred spomenik. Grenko je zadehtel rožmarin, rdeče so zakrvaveli nageljni domobrancem v spomin. Dr. Jure Rode je zmolil molitve za rajne. Tožno je odmevala trobenta (Franci Žnidar) po prostranem dvorišču. Zape-

li smo še pesem *Oče, mati*.

Pomaknili smo se v Dvorano škofa Rožmana. Spominski govor je imel dr. Andrej Fink. Sledil je odrski prikaz: *Križev pot naših mučencev*. Spremljali smo Kristusa po vseh štirinajstih postajah. Nekoč bodo naši mučenci vstali kot Kristus na velikonočno jutro. Zmagoslavno je zadonela aleluja.

Pri recitaciji so nastopili: Marjanka Ayerbe Rant, Nevenka Godec Zupanc, Veronika Godec, Jože Oblak in Martin Sušnik. Čudovito sceno je pripravil Tone Oblak s sodelavci. Za luči in zvok je poskrbel Aleks Šuc s sodelavci. Režija je bila v rokah dr. Štefana Godca, ki je z umetniškim čutom pripravil prikaz. Lepe programe je oblikovala Irena Žužek. ●

DOMOBRANSKA PROSLAVA — Med mašo je pel Slovenski pevski zbor iz San Martina pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic. Po sv. maši smo se žrtvam poklonili pred spomenikom.

malo za šalo...

TWAIN 1 — Twainova duhovitost se je kazala že v njegovih mladih letih. Nekoč je ubil štiri muhe, prišel k očetu in mu navdušeno dejal:

„Oče, ubil sem dve moški in dve ženski muhi!“

„Ja? Kako pa veš, katere muhe so moške, katere pa ženske?“

„Dve sta bili na steklenici, dve pa na ogledalu.“

TWAIN 2 — Mark Twain se je s privržencem mormonske sekte zapletel v razpravo o mnogoženstvu. Mormon ga je izzval, naj mu pove vsaj en stavek iz Biblije, ki obsoja mnogoženstvo.

„Nihče ne more služiti dvema gospodarjema“, je navedel Mark Twain.

TWAIN 3 — Slavni humorist se je sprl z razburjenim gostom, ki je prepir naposled ogorčeno zaključil z besedami:

„Z norcem se človek pravzaprav ne

bi smel pripraviti!“

Mark Twain si ni dal vzeti zadnje besede:

„Kakor ste že opazili, sem nasprotnega mnenja!“

MEHIKANSKA - Obljublja enakopravnost in delo za vse ... K sreči potem, ko bo izvoljen, ne bo držal svojih obljub.

TRGOVSKA - Ribničar prodaja suho robo.

„Kako kaj gre?“ ga vpraša znanec.

„Kakor bolniku. Vsake tri ure eno žlico.“

INFORMIRAN - „Kaj predstavlja ta slika: sončni vzhod ali zahod?“

„Sončni zahod.“

„Kako pa veš?“

„Dobro poznam slikarja. Nikoli ne vstane pred enajsto.“ ●

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Že od nekdanje je bila resnica pri nas protidržavna propaganda.
- Ugotavljam, da so se zagrizeni komunisti imenitno znašli v kapitalizmu.
- Slovenski revanšizem: „Hočejo nam vzeti, kar smo jim pokradli!“
- UDBO so uvrstili v slovensko kulturno dediščino.
- Krivce za poveljne poboje bi morali iskati med spomeniki.
- Prej sem živel v realnem socializmu, zdaj pa životarim v surrealnem postsocializmu.
- Nihče ni zadovoljen, vsi pa se bojijo sprememb, da ne bi bilo še slabše.
- Če vzame oblast v zakup pravico, je narod tepen. Če je vzame še resnico, je narod mrtev.
- V knjižnici imam knjigo Frančka Sajeta „Belogardizem“. Že več kot petdeset let čakam, da bo kdo napisal knjigo „Rdečegardizem“.
- Sem za NATO, če nas bo branil pred nasilnimi domačimi politiki.
- Če se hoče zgodovinar približati resnici, se mora oddaljiti od oblasti.
- Havel zatrjuje, da so Američani rešili svet pred komunizmom. Na Slovenijo so očitno pozabili.

KJE JE KAJ

Pilat in demokracija —

Marko Kremžar 161

Sol, kvas in luč nove Evrope -

Slovenski škojfe 162

Dojeti globino božjega usmiljenja —

p. Tomaž Podobnik DJ 163

Kdo je bila sestra Favstina Kowalska? — p. Tomaž Podobnik DJ ... 164

Nameni Apostolata molitve

za julij 165

Mohor in Fortunat —

Silvester Čuk 166

Karmelska Mati božja —

Silvester Čuk 167

Kaj je duhovno? —

p. Mirko Pelicon 167

Sto tisoč vernikov pri maši narodov

— Peter Rustja 168

Sveta Gianna, zgled

„ljubezni do konca“ 169

Molitev pred bankovcem

za sto pesov — Michel Quoist —

prevedla Metka Mizerit 170

Traktor — Michel Quoist —

prevedla Metka Mizerit 170

Kaj pa naravne metode

uravnavanja rojstev? 171

Splav res ni prava rešitev,

toda v nekaterih primerih...? 171

Vprašujete — odgovarjamo —

Lojze Kukovica DJ 172

Ivan Lužovec — častni občan

mesta Caleta Olivia 174

Junijska razmišljanja 2004 —

Marko Kremžar 175

Izpod Triglava — Tone Gorjup .. 177

30. obletnica smrti

g. Janka Mernika —

Jože Tomažević 179

Slovenske sobotne šole

v Argentini v letu 2003 182

Leto brez sonca —

Marko Kremžar 183

Duhovno življenje je objavilo 187

Tožba v tujini — Gregor Mali 188

Iz naše kronike —

Metka Mizerit 189

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIVA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: arh. Jure Vombergar - Tehnični urednik: Stane Snoj - Članica uredniškega odbora: Metka Mizerit - Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L. - EE. UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4362-7215 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

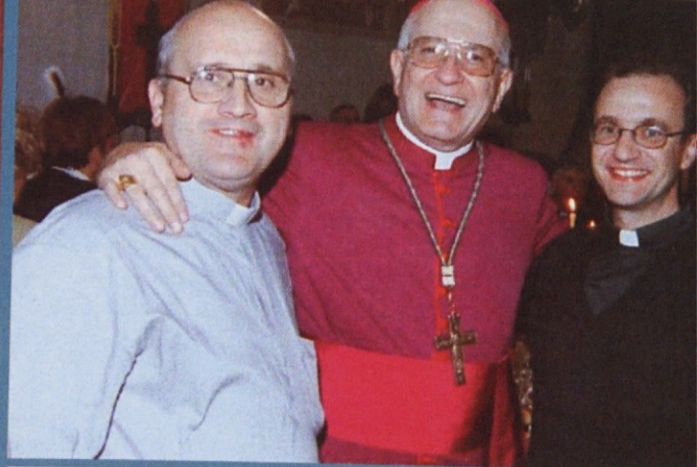
ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 2004: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina.

1
2
3
S-
4
5
6
7
7
v
8
9

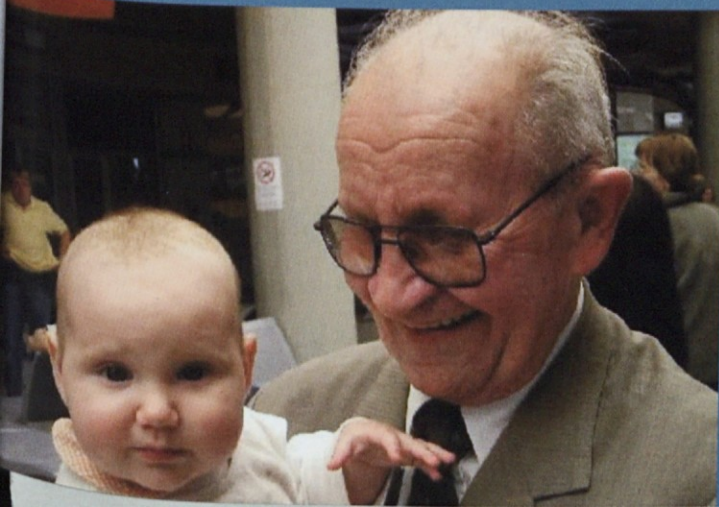

Zgoraj - levo: 1) V slovenski cerkvi Marije Pomagaj je bila krščena 6. letna MYRNA VIKTORIJA VODNIK, hčerka Marcela in Saši, roj. Jelenc; mati sta bila Nevenka Jelenc Čop in Danijel Vodnik. Krstil je Sašin stric T. Tone Prešern SDB. 2) Gabrijel Prešern s ženo Micko Tomažević ob raznovanju svojih mladih 80 let - september 2003.

Zgoraj - desno: 1) Novoimenovani sanhuški škof Baldomero Carlos Martini z duhovnikoma Francijem Cukjatijem in Tonijem Bidovcem, ki se posvečata duhovni oskrbi Slovencev v dveh krajevnih domovih, ki pripadata sanhuški škofiji. 2) Škof Martini blagoslovlja duhovnika Tonija Bidovca. 3) Na sanhuškem trgu ob nastopu novega sanhuškega škofa je bila poleg slovenske, zastopana tudi hrvaška skupnost, ki ima svoj krajevni dom v sanhuški škofiji.
Foto: Marko Vombergar

Podaj - levo: Janez Jereb z vnukinjo Katarino, rojena v Sloveniji; **desno:** z vnukoma Jasno in Maksijem - slovenskima skavtoma.

DOMOBRANSKA PROSLAVA V SLOVENSKI HIŠI. *Zgoraj:* Sv. maša v cerkvi Marije Pomagaj je daroval delegat dušnih pastirjev dr. Jure Rode Somaševali so: dr. Mirko Gogola, pater dr. Alojzij Kukovica in župnik Toni Bidovec. - Po sv. maši smo se žrtvam poklonili pred spomenikom. *Spodaj:* Odrski prikaz v dvorani škofa Rožmana: Križev pot naših mučencev. Pri recitaciji so nastopili: Marjanka Ayerbe Rant, Nevenka Godec Zupanc, Veronika Godec, Jože Oblak in Martin Sušnik. Sceno je pripravil Tone Oblak s sodelavci. Režija je bila v rokah dr. Štefana Godca. *Foto: Marko Vombergar*

Correio Argentino Sec. 7 Bs. As.	FRANQUEO PAGADO
	Concesión Nº 6395
TARIFA REDUCIDA	Concesión Nº 2590

La Vida Espiritual Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena. Director: Mons. dr. Jorge Rode Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº 90-877 Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina